

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno v nedelje in praznike.
 Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati
 petih vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, prekladi beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		V Ljubljani	po pošti	Din 240—	Din 360—
12 mesecev	...	120—	120—	180—	180—
6	...	60—	60—	90—	90—
3	...	30—	30—	45—	45—
1	...	20—	20—	30—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici,
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Male in velike stranke.

Vprašanje velikih in malih strank je zlasti po vojni, ko je bilo treba na trdni podlagi graditi nove temelje gospodarstva in državne uprave, postalo po vseh državah sveta najbolj pereče vprašanje javnega življenja. Po teh državah zapazimo tudi, da je vprašanje velikih in malih strank tesno zvezano z vprašanjem državne konsolidacije, notranjega reda in mira, zakonitosti ter napredka. Kjer ni velikih strank, ni stalnih vlad, kjer pa ni stalnih vlad in kjer se pojavljajo od danes do jutri vse mogoče koalicije med vsemi mogočimi strankami, tam je parlamentarizem, je redno gospodarstvo in miren razvoj javne varnosti iluzoričen. Velike stranke vrše izredno ohranjalno in vzdrževalno vlogo v poedini državi. Zato so v Angliji razvili samo tri stranke, v Ameriki poznajo celo samo dve stranki, demokratsko in republikansko. V Italiji pa je fašizem v nemali meri zmagal pred vsem radi tega, ker je bilo italijansko politično življenje preveč raztrgano in je fašistovska stranka lahko izrabila splošno politično zmedo, neorijentiranost in neodločnost poedinih vlad v Rimu. Enao se je dogodilo v Španiji.

Vprašanje velikih in malih strank pa je še posebno akutno tamkaj, kjer se grade temelji nove države, kjer je treba enotne volje, čiste in dosledne nacionalne smernice, treznega političnega in gospodarskega programa, strokovnega duha, poštenosti in odločnosti. V taki situaciji se nahaja tudi Jugoslavija.

Mi sodimo naše stranke po vseh mogočih straneh in lastnostih, samo ne po tisti, ki bi morala biti najbolj merodajna, to je po vprašanju in funkciji, ki jo vrše med nami velike in malo stranke.

Na velikih strankah Jugoslavije, predvsem na radikalni in samostalni demokratski (z ozirom na njen tisk in na njene sposobne državnike), leži skrb in zaščita vsedravnih in nacionalnih interesov. Vse, kar je strankarsko malenkostno in malo, zasleduje samo osebnost ali lokalno-orientirane interese ter nikakor ne more priti v poštev, da vodi državo in da jo usmerja v edinstvo in v zajedniški napredek.

Velike napake delamo s politično kritiko, kadar sodimo naše stranke in naš politični razvoj naroda samo po tem, kar se je dogodilo. Za definitivno presojo v politiki so še bolj merodajne okolnosti, ki bi se bile pojavile, da stranka ali dogodek ni nastopil in da se sploh ni prikazal. V tem oziru vidimo, da so stranke nacionalne koalicije v zadnjih letih storile marsikatero pogoško, da so se na raznih vprašanjih

zmotile in da niso vselej nastopale v točnem smislu političnega razvoja. Toda kadar gre za alternativo: ali koalicija nacionalnih strank ali pa revolucionarni kaos vs-h mogočih koalicij in vseh mogočih malenkostnih in plebemske ali versko-orientiranih strank in stranic Jugoslavije, tedaj moramo hvaliti Boga, da je usoda dala Jugoslaviji dve veliki stranki z razmeroma najboljšimi patrijoti in državniki in da nismo stali ob ujedinenju pred nepregledno maso pokrajinskih interesov in anarhističnih strank.

Kako bi se bila razvijala Jugoslavija, da niso v Beogradu sedele trdne stranke s pravimi nacionalnimi programi in da so si sledile vse mogoče koalicije gg. Radičev, Korošec, Spahov, Davidovič, Prodanovič, Pižonov, komunistov, socialstov itd. itd. Predno govorimo o našem političnem razvoju in o pogreških naših velikih vsedravnih strank, pomislimo na kombinacije in koalicije, ki bi si bile sledile v Beogradu, na velikanske skupščinske poštoje, na nerednosti in nestabilnosti, ki bi bile nastopile ob takih koalicijah in pri takih programih v vsem našem javnem življenju, predvsem v gospodarstvu, v socialnosti in v državni upravi. Jugoslavije ne bi bilo več!

Se danes, ko imamo v nacionalni koaliciji kolikor koli trdno vladno in ko je radi dveh vsedravnih strank število manjšinskih strank, odnosno malih strank razmeroma omejeno, zapazimo, da se te stranke nikakor ne morejo zjediniti na enotnem delovnem, parlamentarnem ali vladnem programu in da jih veže samo skupna mržnja do tistega, ki jim nasprotuje, da bi se dokopali do državne moči in visokih ministrskih položajev.

Izključeno pa je, da se morejo recimo Radičeva, klerikalna slovenska, Spahova in Davidovičeva stranka vezati za eno ali dve leti za skupno delo, s katerim edino bi mogle uresničiti recimo neko kompromisno ustavno vprašanje, izpeljati eno ali drugo zakonodajno perijodo ter ostvariti svoje seljaške, gospodarske ali socialne programe. Na tej nemožnosti se bodo razbile vse te malenkostne in partikularistične stranke. Klerikalizem je že a priori obsojen na smrt. Nikdar ne pripravite Radiča tako daleč, da pomaga Davidoviču ustvarjati integralno, sporazumaško, jugoslovenstvo, dr. Spahi bosansko muslimansko avtonomijo, dr. Korošcu klerikalno Slovenijo, sebi pa »človečansko, mirotvorno, seljaško in sedaj sovjetsko (panhrvatsko) republiko«!

Največji državni in nacionalni interesi zahtevajo radi tega, da ne pride

Politične halucinacije klerikalcev.

Razne kombinacije opozicijskega bloka. — Otvoritev krize v ponedeljek. — Kriza se hitro reši.

— Beograd, 12. julija. (Izv.) S kraljevim prihodom v Beograd je včeraj nastalo v vsem političnem svetu nervozno in napeto zanimanje, kako se razvijejo nadaljnji dogodki v naših notranjih priklakah. Poslanci in vodilni politiki so na vse strani konferirali in razpravljali, opozicija kaže popolno neorijentiranost in veliko nervoznost, v tem se osobito odlikujejo slovenski klerikalci, ki lansirajo v javnost različne kombinacije. Danes dopoldne je povsod izzvala ironične opazke klerikalna kombinacija, da radikalni še vedno največ govore o koaliciji med radikali in »Jugoslovenskim klubom«. Taka rešitev da bi bila najboljša. S Pribečevićem da ne računata niti radikalna stranka niti opozicija. Ta kombinacija o vstopu klerikalcev v vladno je le pobožna želja klerikalnih poslancev, ker je sedaj povsem dobro znano, kakšni egoistični motivi vodijo dr. Korošca, da bi se pripokal do vlade in s tem do moči, da bi lahko potem mogel sanirati v gospodarski krizi stoječe klerikalne zadruge, oz. da bi mogel rešiti gotova podjetja, ki so zabredla vsled spekulacij in monopoliziranja gotovih trgovskih predmetov v velike denarne zagate. Radikalni krogi so prav dobro informirani, kakšno gospodarsko politiko bi izvajal dr. Korošec, če bi prišel do moči in razpolaganja z drž. financami.

Naglašati je treba, da ne obstoja nikaka skupnost med radikali in klerikalci in da so gorenje klerikalne kombinacije le gola fantazija in politične halucinacije. Klerikalci pošiljajo v Slovenijo špijalna poročila, da zabišejo dejstvo, da je dr. Korošec izgubil že davno vsak ugled v vseh vodilnih po-

litičnih krogih. Nekdaj res je veljala dr. Koroševa beseda, toda danes so Koroševe poteze povsem ponesrečene in izgubljene. Glavni organ radikalne stranke »Samouprava« sama danes zavzema napram klerikalni stranki neobičajno ostro stališče, naglašujoč, da je sploh nemogoč sporazum s klerikalci, ker so klerikalci postali tudi med srbskim narodom zelo obsovani in pomenja v Srbiji ime »klerikalec« toliko kakor »človek, ki je proti vlad, ki je proti Srbiji in ki je sploh protidržaven element.« (To je klerikalec tudi v resnici! Uredništvo.)

Politični krogi se se včeraj najbolj interesirali za kraljeve avdience. Splošno so pričakovali, da bo kralj takoj popoldne pozval k sebi merodajne politične osebnosti. Te avdience so na presenečenje opozicije izostale. Na dvor je bil pozvan samo notranji minister dr. M. Srskić, ki je kot resorni minister poročal kralju o notranjih tekočih zadevah.

Opozicijski blok je včeraj zopet napel vse sile, da bi pridobil na merodajnih odločilnih mestih teren za svoje politične kombinacije. Opozicijski blok želi enkrat »širšo koalicijo«, drugi zopet »širšo koncentracijo« itd.

Ker se je snoči ob 19. kralj odpeljal z dvornim vlakom v Oplenac oz. v Topolo, da se udeleži danes dopoldne z ožjim spremstvom svečane žalnice za blagopokojnim očetom, počiva danes vse politično delo in je povsod le edini politični račun, da se v ponedeljek po kraljevem povratku odpravi formalna kriza vlade in da bo ta kriza v prilog nacionalnega bloka rešena v najkrajšem času.

Pričetek konference Male antante.

Prisrčen prejem dr. Ninčiča. — Prva seja in uradni komuniké. — Sodba Rusije o Mali antanti.

— Praga, 12. julija. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič je s svojim spremstvom prispel z enourno zamudo včeraj ob 9.45 dopoldne v Prago na glavni Wilsonov kolodvor. Nekateri zatrjujejo, da je imel zunanji minister dr. Ninčič male vožnjo po madžarskih železniških male nepravilke, ker mu ni hotela madžarska železniška uprava priklopiti njegovega posebnega salonskega voza k madžarskemu vlaku in se je moral z...

do kaosa koalicij malih strank in da državo vladajo velike stranke pod kontrolo poštene javnosti in kritiko resnično patrijotičnih državljanov.

nanji minister voziti v madžarskem vozu I. zareda do češkoslovaške meje.

Sprejem zunanjih ministrov je bil na glavnem kolodvoru najprišrčnejši in najiskrenejši. Mnogo prej pred prihodom zunanjih ministrov obeh držav se je zbrala velika množica praškega prebivalstva pred Wilsonovim kolodvorom. Na glavnem kolodvoru so pozdravili dr. Ninčiča in Duco zunanji minister dr. Beneš s soprogo, pooblaščenim ministrom dr. Girsu, načelnikom zunanjega ministra dr. Šamal, župan praške občine dr. Baxa, diplomatični zbor, med drugimi poljski poslanik dr. Bader, mnogoštevilni zastopniki in dostojanstveniki

vojaških in civilnih oblasti. Kolodvor in mesto je povsod v zastavah.

Med ovacijami sta se oba zunanja ministra odpeljala na Hradčane, kjer so jima odkazani apartamenti zunanjega ministrstva.

Zunanji minister dr. Ninčič je kmalu po svojem prihodu dopoldne konferiral z našim praškim poslanikom Ljubom Nešičem.

Ker vlada za to konferenco povsod splošno zanimanje, je prispelo v Prago več zastopnikov svetovnega tiska, ki so že včeraj oblegali vse zunanje ministre, da bi jim podali daljše izjave o ciljih in smernicah, ki jih ima določiti sedanja konferenca v politiki Male antante.

Opoldne sta bila zunanja ministra Duca in dr. Ninčič povabljeni na intimen obed pri zunanjem ministru dr. Benešu. Zvečer je bila uradna večerija na vrtu krasno razsvetljenega Petřina, od koder je najkrajši razgled na zlato, stotolpo Prago.

— Praga, 12. julija. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš, Duca in dr. Ninčič so se včeraj sestali v Pragi, da se sporazumejo o mednarodnem položaju, da izmenjajo misli o položaju svojih držav ter določijo vidike vlad na sedanja aktualna mednarodna vprašanja. Vsi trije ministri so že v tisku direktno in indirektno odločno pojasnili, da ni treba pričakovati od praškega sestanka kakih senzacij niti ne bodo sklenjene kake resolucije, ki bi mogle razburjati evropsko javnost. Konferenca je perijodičnega značaja. Res je sicer, da stoji ta konferenca, kakor je izjavil zunanji minister dr. Beneš v »Českom Slovu«, pred rešitvijo vprašanj, ki zopet prvikrat pretresajo Evropo. Nemški reparacijski dolгови, londonska konferenca, medzavezniški dolгови, to so glavni problemi. Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.
 Dne 12. julija. Prosti promet.
 Danes borza ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 15.53, Dunaj 0.1210, Milan 3.65, London 373.25, Newyork 35.50, Pariz 435.50—437.50, Praga 2.53.
INOZEMSKA BORZA.
 — Curih, 12. julija. Današnja borza: Beograd 6.45 sr. tečaj, Praga 16.30 bl. Newyork 5.48 bl., London 24 bl., Pariz 28.50 de. nar., Milan 28.50 bl., Berlin 1.35 bl., Dunaj 0.00776.
 — Trst, 12. julija. Predborza: Beograd 27.40—27.45, London 309.200—310.200, Milan 3084—3046, Newyork 70.936—71.185, Praga 2095—2105, Curih 12.335—12.385. Valute: dinar 827—838, dolar 70.460—70.560, češka krona 2077—2093, lira 3045—3065.

DR. IVAN ROBIDA:

27

Rože ob potu.

2. prizor.

(Prejšnji, France.)

France: Ah to je bila noč, ki si izmisliti ne more je hujše satan sam, ne drug je razigrati kot pekell Kot da iz kleških jam škorpjonov voj na bore telo bi moje vsul se smel; bi vame kač zažrl se tisoč, in se razplelo po telesu, in grizlo, vrtilo po mcsu, po žilah mi rojilo in vlaknén, suvalo, žgalo po kosteh, z jezikov sikanjem preklanih uho vbesnilo ljulicavo, in s kladvi svojih glav tenko udarjalo mi po možganih, — in z ognjem želi in klešč zobovi — s slezi sokovi in otrovi mrcvarilo srce medlo —!

Da, strašna noč! ... Ko sem s stopinjo vdirajočo med rógomzom močvirnim drl; ko me na živem mesu žrl je volkodlak, in me dušila je móre peza; ko škropila prhpoga je s krvjo me vročilo, ... V daljavi medli ... žar krvav ... Krog mene ples pa vrtoglav kresnic in isker se žarečih ... sov, risov in mrtvaških glav! — obrazov čudnih, spak, potvor! In vmes ječanje in škripanje, perot nevidnih prhutanje, ljudi, zveri pošastnih zbor! ... A iz gomazni se glasov vseh teh poraja, vstaja ves čas — en glas — Kot bučen stok grobov, kot burje rezek pisk, kot vidre satanski brlizz, strupen kot vik soviri sred polnočnih host —

in vsiljiv in grabljiv kot ščuke zolev in trnka lovna ost. In ta glas — se ves čas grohoče — stoče, vzdihuje — vprašuje:

Zakaj takó? Kakó in odkod je prišlo, da ni hotela s teboj? Zakaj takó — fantič moj?!

Strašno! Strašno!

In zdaj sem tu! In vprašam: čemu?! Čemu sem prišel? Kaj me je prignalo, ko zame končalo je vendar vse in ga ni več mostu med menoj in teboj! O Lucija, čemu? — Čemu?

I. meščan: (pokaže na levo) O že gredo! —

2. » Pravkar zavili so na polje.

I. meščanka: Kakó se smili žival mi bore!

II. » In zaprt rešitve vsak je pot.

III. » Morda pa vendar ne!

(France se vzbudi iz svoje odrevenelosti in prične prisluskovati.)

II. meščanka: Kakó da ne?

Skupina deklet: Grozna je smrt, strašna!

III. meščanka: No, če jo rabelj — poroči — je svobodna, se govori —

IV. » In pravijo, da v istini je snubil zanjó ...

France: (razburjeno) Kaj? Kakó —? On je poskušal se pri nji? ... In snubil jo? — ... (porogljivo) Ah! da! — tako! — Zato pogled moj, ko se vračal sinoči je iz ječe, plačal s pogledom mrkim je takó! Zdaj vem, kaj meni je ostalo, — Zdaj mi je jasno marsikaj! Pred mečem se odloči naj — Zató torej! ... Je — li mogoče, da zame niti vere malo ni bilo, kjer ljubezni vroče pa jaz zasanjal sem — morjé,

(obupano)

Ah, zakaj si mi to storila? Zakaj si ubila moje mlado, zvesto srce?

blemi, ki zelo interesirajo Male antante. V interesu vseh treh držav je potrebna solidarna in skupna kolaboracija na londonski konferenci. Od sklepov, ki jih bodo zunanji ministri vseh treh držav stori, glede tega vprašanja, so odvisni nadaljnji uspehi Male antante.

Včeraj ob 15. popoldne je bila odprta prva plenarna seja konference Male antante. Ministri so se sestali v svečani dvorani zunanjega ministrstva na Hradčanih.

Predmet razpravam na včerajšnji seji so bili: 1.) stališče Male antante na pravi finančni in gospodarski obnovi Avstrije in Madžarske, 2.) Mala antanta in reparacijska konferenca v Londonu, 3.) vojna kontrola nad bivšimi neprijatelji in 4.) program septembarskega zasedanja Društva narodov. Sedaj je trajala do 17.

Danes ob 10. popoldne se konference nadaljuje, ravno tako tudi popoldne. Jutri popoldne se odprlejo vsi ministri na grad Lano, kjer jih sprejme predsednik republike Masaryk. Predsednik republike priredi gostom obed in popoldne čajanko na grajskem vrtu, zvečer se ministri zopet vrnejo v Prago, kjer jim priredi naš poslanik Nešić večerjo. Na gradu v Lani se sestavi tudi za evropsko javnost namenjeni splošni komunikacije.

O včerajšnji seji je bil izdan nastopni uradni sejni komunikacije:

Prvi sestanek zunanjih ministrov Male antante je bil danes popoldne od 15. do 19. v zunanjem ministrstvu. — Kakor pri prejšnjih konferencah so ministri tudi sedaj najprej proučili in premotrili vsa zunanja aktualna vprašanja ter ugotovili popoln sporazum glede interesov in nazorov. Mala antanta se posebno veseli nad tem, da more konstatirati, da se bliža sporazum, ki ima za cilj končno javno rešitev reparacijskega problema, problema, ki predvsem zadeva tudi njene interese.

V toku razprav so ministri razen tega ugotovili, da mnogi incidenti zadnjega časa niso imeli nikakega vpliva na odločitvene odnose, ki so obstojali od prvega početka med zavezniki državami.

Vsled tega so kraljevina Romunija, kraljevina SHS in Češkoslovaška republika bolj kot kdaj večine druga na drugo. Čeprav tvori Mala antanta zvezo z gotovimi določitvami cilji, je vendar le glavna naloga zveze: ohranitev miru in bo vsled tega stremila za tem, da ohrani mir pod vsakimi pogoji z enotnim nastopom.

NIKAKE DIFERENCE MED RUSIJO, ČEŠKOSLOVAŠKO IN JUGOSLAVIJO.

— Praga, 12. julija. (Izv.) Iz Moskve semkaj poslana »Izvestija« z dne 10. t. m. razpravljajo o važnosti praške konference Male antante ter osobito razmotirajo z načelnega stališča točko konference, ki ima za predmet priznanje sovjetske Rusije oziroma odnose Male antante do ruskih sovetov. Glavni organ boljševikov najprej sarkastično pravi, da je bila Mala antanta ustvarjena, da sodeluje pri pogrebnem nemškega mrtveca, in nato bolj resno razpravlja o razmerju Rusije do Male antante. Članek ugotavlja, da med Češkoslovaško republiko in Rusijo, kakor tudi med Jugoslavijo in Rusijo ne obstoje nikake difference, ker te države ne sodelujejo pri sporu Romunske z Rusijo.

— Praga, 12. julija. (Izv.) O včerajšnji seji snoči po ČTK izdani komunikacije ne omenja besarabijskega vprašanja. Politični krogi sklepajo iz tega, da ministri niso na tej seji še razpravljali tega vprašanja in da najbrž pride v razgovor na eni prihodnjih sej, ker je dobil romunski zunanji minister Duca od romunske vlade gotova navodila, na katera je popolnoma vezan. Zatrjujejo, da je Romunska prvotno umaknila z dnevnega reda konference besarabijsko vprašanje, v razpravo pa pride to vprašanje, ko začne konferenca razmotirati odnose Male antante do Rusije oziroma priznanje sovjetske vlade. Ker udeležene države, tudi sovjetska Rusija, nečisto voditi nikake vojne zaradi Besarabije, bodo najbrž prej ali slej obnovljena rusko romunska pogajanja. Posredovanje Češkoslovaške ni v načrtu. — Glede ruskega vprašanja si ohranijo države Male antante svobodno roko. Romunska bo najbrž priznala sovjetsko vlado takoj, ko bodo za obe strani zadovoljivo končana pogajanja za rešitev besarabijskega vprašanja. Nasprotno sta Praga in Beograd v vsakem trenutku v položaju izreči priznanje sovjetske vlade. To se zgodi na enak način, kakor je to storila Avstrijska republika.

POLJSKI INTERESI ZA KONFERENCO MALE ANTANTE.

— Praga, 12. julija. (Izv.) Takoj po svojem prihodu je zun. minister dr. Niščić razgovarjal s poljskim poslanikom dr. Fabrom o ciljih Male antante. Kakor je poslanik izjavil Vašem dopisniku, so ga vsi trije ministri Male antante orientirali o pravih posvetovanjih. Poljska ima res nekatere skupne interese z državami Male antante, ki zahtevajo medsebojno izmenjavo nazorov,

toča o pristopu Poljske k Mali antanti ni govora, čeprav so se o tem v javnosti širile razne vesti. Vsekakor je važno rusko vprašanje, ki interesira Poljsko, toda je Mala antanta, posebno Romunska, najbolj zainteresirana na rešitvi tega problema.

Spremembe v naši razmejnitveni komisiji.

Intrige italijanske vlade.

— Beograd, 12. julija. (Izv.) V političnih krogih so razširjene vesti, da so se zadnje dneve pred odhodom zunanjega ministra v Prago izvršile značilne spremembe v naši razmejnitveni delegaciji, ki vodi razmejitve v triglavskem odseku na praksi Italiji. Dosedanji predsednik delegacije, odločni in vstrajni polkovnik Ciro Daskalović je zamenjan na pritisek italijanskega poslanika Bodera in ofenzivno italijanskega tiska s polkovnikom Draškićem. Kakor zatrjujejo nekateri krogi, je polkovnik Daskalović ves čas pogajani za končno razmejitve v Sloveniji odločno branil interese obmejnega prebivalstva v Sloveniji. — Glavni spor je nastal zaradi meje pri Planini — Logatec in zaradi Triglava. Naša delegacija je rapalsko pogodbo tolmačila tako, da je treba vzeti pri Logatcu za mejo črto razvodnico, ne pa jarka ob glavni cesti Planina — Logatec. Ko so Italijani uvideli odločnost in vstrajnost polkovnika Daskalovića, da je on glavna zapreka njih zahtevam, so v Beogradu na merodajnem mestu začeli intrigirati tako, da so dosegli odstavek polkovnika Daskalovića.

MACDONALDOVO STALIŠČE OMAJANO.

— London, 12. julija. (Izv.) Macdonald je bil pri svojem povratku iz Pariza zelo nezadovoljen, ker se je v spodnji zbornici pričela razprava o zun. politiki pred njegovim povratkom. Macdonald se je moral popreje vrniti v London, predno je dokončal svoje razgovore s Herriotom. Na inicijativo Lloyd Georgea so liberalci skupno s konservativci pričeli razpravo o interelacijah glede zun. politike že v ponedeljek, mesto da bi preložili razpravo do četrtega, ko bi bila povsem jasna zunanja situacija.

Macdonaldov govor na včerajšnji seji zbornice je bil od večine sprejet zelo hladno. »Manchester Guardian« pripominja, da se je položaj Macdonalda v Angliji poslabšal v istem razmerju, kakor je Macdonald utrdil položaj Herriota v Parizu. Macdonaldovo stališče v liberalnih in konservativnih krogih je znatno omajano.

Vesti iz Italije.

— Rim, 12. jul. — Vse časopise in vsi politiki se bavijo z dekretom glede tiska. »Seren« pravi, da naj ima dekret le kratko dobo veljavnosti, da pa se ne bo izvrševal krivično, treba pred vsem odstaviti celo vrsto prefektov, v katerih rokah bi bil dekret neizprosno sredstvo.

Veliki fašistovski svet je sklican na dan 21. t. m. Vršili pa se bodo še tudi fašistovski shodi, tako bo veliko fašistovsko zbrališče jutri v Milanu, dne 21. t. m. pa v Rimu. Fašistovski gibanje je vedno bolj vznemirljivo. Siro se napetost do opozicije in podžiga se pripravljenost za »velike akcije«.

D'Annunzio je poslal mornarjem, lastnikom brodov in vseh Italij, katera dela spomenico, v kateri pravi, da daje on vzgled za neustrašen molk in neumorno delo. Vsem delavcem priporoča tiho ambicio delavca, ki podvoji ali celo potroji osemurni delovnik. Danes ni druge rešitve za Italijane in za Italijo.

— Milan, 12. julija. — Komunistični organ »L'Unita« priobčuje oklic petega kongresa kom. internacionale na delavce in kmetje v Italiji. Pozivajo se eni in drugi na odločilni boj proti fašistovski diktaturi. Fašistovske bande se imajo razorožiti, nacionalna milica razpustiti, odstaviti se ima »vlada morilcev«, vstvariti se imajo oborožene proletarske stotnije in delavski svet, zahteva se svoboda zborovanja, organizacije in tiska za delavski razred.

— Rim, 12. julija. (Izv.) Vlada je včeraj izdala k odredbi o omejitvi tiskovne svobode začasno izvršilno naredbo, ki stopa takoj v veljavo in je veljavna za dobo 15 dni, dokler ne stopi v veljavo odredba o omejitvi tiska. Novinarsko združenje je pozvano, da imenuje v 24 urah svojega zastopnika pri sodišču, ki bo presojeval tiskovne prestopke. Za slučaj, da združenje ne imenuje zastopnika oz. da bi bil ta odgojen, so pozvana sodišča, da določijo sodnika namesto njega. Kot prva žrtve nove izvršilne naredbe je postal napolitanski humoristični tednik »ABC«, ki je satirično pisal o napovedani prisegi fašistovske milice. List je ustavljen.

KONGRES MEDNARODNEGA URADA ZA DELO KONČAN.

— Zeneva, 12. julija. (Izv.) Kongres mednarodnega urada za delo pod predsedstvom bivšega min. predsednika Brandtga je bil včeraj zaključen. Sprejel je te sklepe: 1.) konvencijo o preprečitvi nočnega dela v pekovski obrti, 2.) konvencijo za 24 urni tedenski počitek v mehaničnih steklarnicah, 3. konvencijo za enakopravnost domačin in tujih delavcev pred zakonom o nezdružnem zavarovanju.

Uprava mednarodnega urada za delo bo pospešila ratifikacijo konvencije o osemurnem delavniku s posebnim odtrom na washingtonsko konferenco. Kongres je tudi razmotril reparacijski problem in brezposelnost, kakor tudi o svobodi strokovnih organizacij v posameznih državah.

Kupujte olimpijske srečke!

REVOLUCIJA V BRAZILIJU.

— London, 12. julija. (Izv.) Reuterjev urad javlja iz Rio de Janeiro, da je vlada v Sao Paulo strmoglavljena in da so revolucionarji postavili začasno vlado z generalom Rondonom na čelu.

— Washington, 11. julija. (Izv.) Braziljsko poslanstvo je istom dalo na razpolago brzojavko, po kateri so vladne čete obstrlevali Sao Paulo, toda so oženj ustavile, ker so hoteli priznati prebivalstvu, ki je vsled obstrlevaljanja od obeh straní mnogo trpelo.

— Newyork, 11. julija. (Izv.) Po poročilih iz Rio de Janeiro so v republiko Sao Paulo smagali revolucionarji. Vladne čete so zasedle Santos. General Rondon je sestavil začasno vlado. Neka braziljska ladja je prejela ukaz, da odpošuje iz Buenos Airesa v Santos.

Zarobenoem se nudi prilika, da si ogledajo opremo perila v izloži trgovine perila 4580

Med. Šarc, Šelenburgova 5.

Politične vesti.

— Zatajili bi jih radi. Naši komunisti bi lahko zaključili klerikalcem s Kristusovimi besedami: »Predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil«. Komaj se je nekoliko polegel vihar, ki so ga dvignili klerikalci po trboveljskih dogodkih v zaščito komunistov, komaj je škofova tiskarna razpečala komunistične lepake, je že začel »Slovenec« zavijati čes, da klerikalci sploh ne kokerirajo s komunisti. »Slovenec« poročevalec v Beogradu ima zelo lahek posel. Njegovo delo opravljajo večnioma kar v Kopitarjevi ulici. Danes je na primer »Slovenec« pogrnul fenomenalno resnico, da bo v sedanjih krizi vladna manjšina operirala s komunisti. Po »Slovenčevih« informacijah iz uredniških krogov podpirata Pašić in Pribečević celo bolgarskega zemljoradnika Obova, ki sta ga poslala baje v Moskvo, da sklene menda v imenu nacionalnega bloka z boljševiki zvezo proti opoziciji. Klerikalci so začeli halucinirati. Halucinacije so vedno značenje skorajšnjega konca. Najbolj se pa nam smilijo komunisti, ki jih smatrajo klerikalci za navadno gobo. Kadar potrebujejo njen sok, jo stisnejo, potem pa hajdi zopet v arhiv.

— »Slovenec« je zopet na delu, da zastupi našo javnost s potvorbami in naravnost zločinsko navdahnjenimi članki proti nacionalnim krogom Slovenije in proti vsemu, kar diha udanost do države in do državnega edinstva. Vsaka druga beseda mu je rop, požig, poboj in zavraten umor, s katerim slepi javnost, da očrni naše napredne in nacionalne organizacije. Silobram v Trbovljah, ko je zapeljana komunistična raja preprečevala svobodno zborovanje nacionalistov in jih dejanski napadla, imenuje »Slovenec« požig in poboj, boljševiško divjanje pa junaštvo. Kako dolgo bomo trpeli tako predpotopno, nekulturno in orientalsko zastupljanje javnega življenja, ki ga vrši te dni »Slovenec«, ko nazivlje najbolj idealne kroge Slovenije navadne razbojnice, morilce in požigalce? Naj se »Slovenec« nikar ne čudi, ako smatramo to njegovo nekvificirano pisavo za dejanja, s katerimi ni druge polemike, kakor osebno razračunavanje. Saj drugega zadostčenja pri »Slovencu« za njegove lopovščine ni mogoče dobiti, ker krije njegove lumparije še vedno s svojo imuniteto poslanec. Nesramne »Slovenčeve« pisave pa mora biti konec!

— Kaj poreče »Slovenski Narod« vprašuje današnji »Slovenec«, kar je bila neka zaplemba »Slovenca« razveljavljena. Na to vprašanje odgovarjamo, da se nas prav nič ne tiče. S temi stvarmi se ukvarjajo, kakor po vsem svetu redna sodišča in njihova dolžnost je, da vedno pravilno postopajo. Ali pa to tudi vedno dosežejo, je drugo vprašanje. Mislimo pa v obrambo naših sodnih organov, da se dolgo niso tolikokrat zmotili, kolikorkrat je »Slovenec« v zadnjih letih zaslužil, da se zapleni. Rana, ki zasluži, da se odreže, ni enkratna zmotna sodnega organa, pač pa organ, ki cela leta deluje proti državi, zanemarija nacionalno dolžnost in krši osnovne zakone javnega reda in mira. V Jugoslaviji hvala Bogu ne obstoja problem čistosti, neodvisnosti in poštenosti sodišč, pač pa problem pokvarjenega žurnalstva, ki ji država dovoljuje, da razdira komaj doseženo, neocenljivo dobroto državne in nacionalne samostalnosti. Notranji problem Jugoslavije je problem pokvarjenega tiska, je vprašanje prostosti in svobo-

de, ki jo uživajo ljudje kot so Radić in njegovi zavezniki, ki bi se morali pravzaprav že davno odstraniti iz našega javnega življenja. Če bi SLS in »Slovenec« nič drugega ne imeli, kakor samo zavezništvo z Radićem in »Slobodnim Domom«, bi že zadostovalo, da jih stavimo v vrsto ljudi in časopisov, ki ne zaslužijo nobene svobode in nobene ugodnosti javnega delovanja in javnega izhajanja. Upravičite najprvo vašo zvezo z Radićevim demagogijo in z Radićevim tiskom! Tu tiči bistvo vse vaše politike!

— »Slovenčev« poročanje. Današnji »Slovenec« prinaša iz Beograda vest, vkateri piše: »Danes zjutraj ob 9. uri se je pripeljal v Beograd kralj Aleksander. Na kolodvoru ga je pričakovala dvorno osobe in minister notranjih del.« Vest je popolnoma lažnja in tendenčna kakor vsa poročila, ki jih »Slovenec« prinaša iz Beograda. Na kolodvoru je kralja pričakoval ministrski predsednik Pašić z drugimi ministri vred in kralj se je osobito prijateljski razgovarjal baš z ministrskim predsednikom Pašićem, kar se je splošno opazalo. Klerikalni poročevalec, ki mu je poročevalska resnica deseta briga, lažnjivo in tendenciozno poročanje pa prva skrb, pa pograbi celo nedolžen sprejem na postaji, da prevrača resnico in slepi klerikalne bralce v Sloveniji.

Dr. L. Lénard:

V prečiščenje pojmov.

(Konec.)

To strašno vpitje o korupciji, ki se pojavlja v naši kraljevini, ne dokazuje, da je pri nas več korupcije kakor kje drugje, nego da je več demokracije, če je pa več demokracije, je manj korupcije, ker korupcija uspeva najbolje pod absolutizmom, a se boji javnosti.

V Avstriji so vsi namestniki in predsedniki kronovin bili modre krvi, grofi ali vsaj baroni. Če ima kdo modro kri, nima zaradi tega tudi večje pameti. Jasno je torej, da so se visoke službe delile ne po zmožnosti nego po korupciji. A vendar ni nihče mrden zoper to korupcijo da je nekaj kretenskih zlahtnih hiš vladalo nad celo državo. Sebe, ko smo se zedinili s Srbi, je ta korupcija prenehala in so tudi polni rdečkrvneži, kakor Brejc in Žerjav, postali poglavarji dežele.

O carju Franju se je moralo pisati samo z navdušenjem in niti misliti se ni smelo, da je okrog njega kaj korupcije. Umrl je v rokah svoje dolgoletne priateljice, neke madžarske Judinje, ki si je kot gledališka igralka dala ime Katarina Schrat. Ko je umiral, ni noben duhovnik mogel k njemu, da mu primese svete zakramente — če prav je imel svoje dvorne duhovnike in dvorne škofa, — ker je raje imel pri sebi svojo Katrco, kakor pa svojega škofa.

V poslednjih časih sta bila najmarkantnejša in najvplivnejša avstrijska državnik Koberber in Stirgh. Prvi je živel v divjem zakonu z neko poročeno Judinjo, drugi pa istotako z neko žensko, katera je pobegnila od svojega moža. Toda o takih stvarih se ni ne pisalo, ne govorilo, in Avstrija je bila vseeno katoliška carevina, čeprav je pravzaprav vladala madžarska Judinja, bivša gledališka igralka.

Sedaj pa so razmere druge. O vsaki stvari se lahko govori in piše, resnično in neresnično. Ta svoboda pa nalaga dolžnost, da se kritično presoja to, kar se piše. V demokratični državi mora biti državljani sposobni, da presoja sam, kar čita ali sliši. Tako je v Srbiji, kjer so ljudje že navajeni na demokracijo. Naj piše ta ali oni poulični časniki beogradski o tem ali onem človeku, kar hoče. Narod čita, pa misli svoje. Če so navedeni dokazi, potem je dotični človek politično mrtev. Če so pa splošne obdolžitve, zmerjanje in natolčevanje, se nihče ne zmeni. Tako pisanje je samo dokaz, kako je pri nas časnikaštvo še nizko.

V naši kraljevini ni nobenega uglednega politika, kateremu bi se ne očitala korupcija, a Prečanom razmeroma mnogo več, nego Srbom, a to od prečanskega časopisa. Pameten človek, ki čita taka očitanja, si bo mislil: Korošec je ravno tako čist s svojimi bluzami in fižolom, kakor Pucelj s svojimi voli. Pokvarjeni so časnikaši, ki pišejo nepošteno in neumni so ljudje, ki verjamejo brez dokazov.

Tipično korupcijsko afero smo imeli nedavno v obliki obtožbe proti dr. Markoviču. Proti njemu se je zbralo prav vse, kar je bilo mogoče zbrati. Nasprotniki so bili v srečnem položaju, da so jim zbrali material sami strankarski

pristaši ministra Markovića, katerim je bilo odprto celo njegovo delovanje in so imeli vpogled v vse akte. Slednjič se je vse to izneslo v skupščini v obširnih debatah. Toda od celega kričanja in od vsega očitanja je ostala samo bagatel. Nobena druga nepravilnost se ni dokazala, niti sum nepravilnosti se ni mogel utemeljiti, kakor to, da je praktikant, ki piše ekshibitni protokol, neko vlogo površno vpisal. Namesto: Teokarevič prisi za svoj del odškodnino, ki mu gre na račun firme Ilić, Petković, Teokarevič, vpisal je praktikant: Ilić, Petković, Teokarevič prisi za odškodnino. — Minister za to ne odgovarja, če neke neke majhni uradnik nekaj površno naredi. Slednjič je tudi cela stvar brez pomena, ker prošnje se rešuje po aktih, a ne po ekshibitnem protokolu. Drugo napako je istotako naredil neki majhni uradnik v ekshibitnem protokolu, da je dve prošnji vpisal pod eno in isto številko. To so površnosti, zaradi katerih lahko k večjemu neposredni predstojnik izreče uradniku majhno grajo. To je bilo prav vse, kar se je našlo, in čisto nič drugega. Potem pa se je očitalo Markoviču, zakaj ne gre pred sodnijo? On je slovenec, da gre rad pred vsako sodnijo. Toda človek ne more pred sodnijo, če ga nihče ne toži. Skupščinska večina pa ni marala tožiti, ker se ni marala blamirati. Če hočeš človeka gnati pred sodnijo, moraš imeti vsaj neko podlago za sumnjo. Tega pa pri Markoviču ni bilo.

Drugi slučaj skoraj ob istem času je bil z Velizarjem Jankovičem. On je sam tožil pred sodnijo svoje nasprotnike, pa so imeli priliko, da dokažejo. A niso mogli čisto nič. Edino to so dokazovali, da je bogat človek, a on je lahko dokazal, da ima samo eno hišo v Beogradu, katero je že davno kupil za do to svoje žene!

Take so naše korupcijske afere. — Nasprotniki opravljajo seveda dalje in računajo na nerazsodnost množice, ki slednjič veruje, kar se neprestano ponavlja.

Julijska krajina.

— Odpis davkov. Generalno ravnateljstvo dir. davkov pri finančnem ministrstvu je odredilo, da se dovoli vsem onim, ki so trpeli škodo po zadnji toči, odpis davkov na podlagi dosej veljavnih predpisov. Prizadej morajo takoj vse potrebno prijaviti oblasti. Rok za naznanilo škode je podaljšan do 15. tm.

— Iz Gorice. Italijani vršijo priprave za sprejem novinarjev, ki pridejo v Gorico iz raznih večjih mest v Italiji. Imeli so že več sej, na katerih se je naglašala tudi korist ki bi jo utegnili imeti Gorico od novinarskega poseta. Ali v resnici ni pričakovati nobenega haska od novinarskega »pe. Illegnaggia«, ker usoda Gorice je v rokah Vidma, ki jo neprestano duši in spravlja ob Veljavu. Novinarji bodo lepo opisali Gorico in bojšča okoli nje, polno bo slaspevov ali kadar ti izvezne se bo nadalje čutila videvaska pest, ki ubija gorško mesto. Pri zborovanjih z enako skrbnostjo mislijo na stroške, združene s sprejemom in pogostenjem novinarjev, češ, kdo bo to plačal? — Položen je temeljni kamen za konvent na Sveti Gori. K cerkveni slavnosti so prišli namavalni romarji senator Bombig, general Romei z dvema visjima častnikoma, podprefekt Nicolotti itd. Italijanski pater Serafin je proslavil italijanske vojake, ki so zavzeli Sveto goro, menda le za — Italijanske romarje! — Ročno bombo je dobila 12 letna Marija Pavce iz Bat ter jo premetavala, da je eksplodirala in deklilo ranila na nogah in drugih delih telesa. Deklico so pripeljali v gorško bolnico Dan na dan ta. ke nesreče in vedno več pohablencev.

— Društvo za tujski promet v Juljski Krajini je pred kratkim zborovalo v Trstu. Italijani konstatirajo, da tujski promet na rašča, kar se obhiti v morskih kopališčih in v jamah predvsem v Postojni. Hočejo se še pospešiti promet, v katero svrhu izdajajo tudi propagandne spise v italijanskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku. Ali na poset Jugoslovenov ne reflektirajo?

— Iz Istre. Iz raznih krajev se gujejo pritožbe nad učitelji, ki so prišli v Istro iz južnih italijanskih krajev. V šoli ni nobene uspeha, izgubljeno je celo šolsko leto. Ti italijanski južnjaki ne dajo miru po vaseh po noči, ko hodijo okoli in evirajo na tamburice, pojejo in z gradini izrazi žalost domačine. Istrani se spominjajo svojih prejšnjih dobrih učiteljev in srea se jim krejlo, ko jih primerjajo s sedanjimi tučji. Veljavna šola je padla pod ničlo. — Na Vruhu imajo vicebrigadirja, ki skrajno surovo postopa z ljudmi. Tako je v Fabjančevici go. stili napadel povsem mirne ljudi, ki so peli neko narodno pesem. Začel jih je pretepati in goniti iz gostilne. Zupan Mikolavčič je hotel nekaj reči pa ga je pograbil divji vicebrigadir, pretepal in gnal v kosar. no Strašne razmere so nastale v Istri v fašistovskih časih!

— Gorican Giovanni Maniaco je bil dne 29. maja 1916 v Radgoni ustreljen. Italijansko volno ministrstvo je na posredovanje Fr. Salate odredilo, da se prepelje Maniaccovo truplo v Gorico.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in z znamko „Jelen“

Prosveta.

UMETNIŠKA RAZSTAVA SLIKARJA STERLETA IN KIPARJA REPIČA.

V Jakopičevem paviljonu so razstavljena dela akad. slikarja Fr. Sterleta in akad. kiparja Al. Repiča. Razstava je zelo zanimiva in nam nudi popoln vpogled v razvoj in delovanje obeh umetnikov. Zlasti Fr. Sterle je bogato zastopan, vsega ima 81 del, od njegovih prvih del na dunajski akademiji, od prvega olinatega portreta, pa do njegovih del iz poslednjega časa.

Sterle je v prvi vrsti portretist in to v najboljšem pomenu besede, in ima v razstavi 40 portretov, v različnih tehnikah, slikanih večinoma z oljem, ogljem, kreda. Pri tem odličnem portretistu je samo ob sebi umljivo, da je podobnost slikanih oseb popolna in natančna, a razen tega vsebujejo njegovi portreti še vse ostale lastnosti dobrih slik. Brezhibne so v risbi in anatomiji, naravne in resnične ter predstavljajo vsakega posameznika v njegovih karakterističnih pozah: star gospod se je naslonil na palico, gospa igra na karte, stric si je uprav snel očala in motri prišlece. Danilo kadi cigaro. — Harmonične so v barvah, teint čisto naraven in ne zelen ali pa karminast, kakor pri naših in- in ekspresionistih, kompozicija, ozadje, vse je v skladu in ne moti celotnega vtisa ter ne ubija slike. Po naravnem, živem izrazu se zlasti odkljujejo portreti glasbenika, ljubega gospoda in starčka Foersterja, gospe Majarohove. Karakterističen za cerkvene dostojanstvenike je portret škofa Jegliča. Sploh so vsi portretiranci izborni zadeti, poudarjene individualnosti in je tehnika pri vsakem drugačna ter prilagojena posamezniku. Po svojih slikarskih vrtilinah, solidni podlagi in resnem umetniškem stremeljenju se nam predstavlja Sterle kot portretist velikih zmožnosti.

Razen tega ima razstavljenih več pokrajinskih slik, študij, načrtov, ki so vsaka na svoj način umetnine ter pričajo in hvalijo svojega mojstra. Tu so še dela iz njegovih dunajskih let, n. pr. št. 42. Italijanček, s katerim je Sterle kot akademik že pokazal svoje lepe zmožnosti.

Akad. kipar Alojzij Repič je zastopan s 25 deli, večinoma s kipi, reliefi so 4. Tudi on je soliden delavec, resen ustajalen umetnik, ki se je umiril in zdaj v lepi zadovoljnosti izvršuje svoja dela. — Njegov »Trgač«, št. 25, datira iz leta 1908, ko je bil umetnik na vrhuncu svoje moči in je na razstavi najboljši njegov del. Izvrsten je v anatomiji in so dobro izražene muke in trpljenje delavca, ki težko sklonjen nosi svoje breme. Starejšega datuma je tudi Skupina v narodni noši (Vipavska), ki je tudi lepo delo, pristrčna, ljubezna idila, pod dvema starčkov iz cerkve. — Naraven in dobro pogojen je pes prepeličar, ki nam daje slutiti, da bi bil Repič tudi dober animalist, ako bi se bil izuril v tej stroki. Dobro modeliran je Ivan Cankar, čprav proporcije niso prave, št. 23. Ivana ni slab portret, mehki, gladki liniji. Simon Jenko, Karadžić sta dobra portreta, dr. Drganc in soproga je idilična skupina, mogoče v perspektivi nekoliko pogrešana.

V splošnem sta oba razstavljalca nudila svoje najboljši, in zato je razstava prava interesantna in nudi vsakomur obilo lepega in poučnega. Razstava ostane odprta samo še čez nedeljo, 13. t. m.

Glasheni vestnik.

KONCERT BOSANSKI DIJAKOV.

Včeraj so v Filharmonični dvorani priredili gimnazijski dijaki iz Banjaluke koncert, ki je hvala naši publiko, uspel v moralnem in materialnem oziru nad vse pričakovanje. Dvajsetorica mladih ljudi, deset fantov in deset deklet, pod vodstvom dveh profesorjev se je napotila v Slovenijo, da poišče stikov z našim dijaštvom, da pogleda lepote Slovenije in da nam zapoje svojo narodno pesem. Jaz prav dobro vem, kako se potuje s tako pevsko četo in veseli me bil, videč, da Bosancev naše dijaštvo, naše meščanstvo ni pustilo na cedilu. Lep čisti dohodek desetih tisočev kron jim omogočuje nadaljnje njihovo potovanje na Gorenjsko, Sušak, Crikvenico, itd., kjer bodo povsodi prirejali koncerte. Ako pomislimo, da so to mladi glasovi, povrh tega iz Banjaluke in že nemalo utrujeni, tedaj je bil včerajšnji njihov koncert celo prav lep. Tamburaški zbor je sicer našim ušesom že davno odzvenel, vendar smo ga včeraj prav radi poslušali, ker je bil svež, mladeniško živahen. Zanimivejši je bil mali mešani zbor, ki je zapel troje poturističnih stvari, izmed katerih je bila Mokranjčeva druga rukovet kompozitorno najboljša, pa tudi odpetja najlepše. Zenski glasovi so sicer nekoliko kričeli in v interesu zborčka je ako opozoril g. pevovodjo na nekoliko preusiliv glasov sopranistke v sinji haljici. Nihače ne sme od teh mladih ljudi zahtevati prvvrstnih umetniških kvalitit. Vendar pa so podali povprečno več, kakor smo vajeni slišati od dijaštva, ki sicer nima prilike, da se sistematično uč glasbe in petji. Kakor mi je pravil g. prof. Viole, ki vodi Bosance, bi našel učitelja petja lepo mesto v Banjaluki. Sopranistka, gđc. Rubčić, je zapela troje samospevov (mesto Kačerovskega »Lidi mi draga« Balčičev »Za te ljubim«) prav srčkano. Milojčevićeva »Je-

senja elegija« pa je vendar le še pretežka za njo. Spremljevalka igra klavir. Kar dobro. Vobče so bili Bosanci včeraj z nami lahko zadovoljni tako, kakor smo bili mi z njimi. Želim jim na njihovem nadaljnjem potu obilo uspeha. V bodočih počitnicah pa morda nasvidenje! Adamič.

— **Odkritje spomenika skladatelja »Lepe naše domovine«.** Danes 12. julija bo odkrit spomenik skladatelju naše narodne himne »Lepe naše domovine«. Na proslavi govore zastopniki vseh treh jugoslovenskih plemen.

— **Pevsko društvo »Ljubljanskega Zvo. na«** ima danes v soboto zvečer ob pol 20. najen sestanek v društvenih prostorih. Vsi in vse. — Odbor.

„Stenicol“

najboljše sredstvo proti stenici. — Glavna zaloga: Drogerija A. Kano, Ljubljana, Židovska ulica 1. 4057

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokol opozarja, da se vsi tudi med počitnicami telovadba vseh oddelkov na letnem telovadišču in sicer po sledečem urniku: moška deca: v ponedeljek in petek od 5.—6. popoldne; moški naraščaji: v ponedeljek in petek od 6. do pol 8. zvečer; člani: v ponedeljek in petek od 7. do četrta na 9. zvečer; ženski deca v torek in soboto od pol 5. do 6. popoldne; ženski naraščaji: v torek in soboto od tričetrt na 6. do 7. pop. člani v torek in soboto od 7. do četrta na 9. zvečer. Ob slabem vremenu se telovadba po istem urniku vrši v telovadnici Narodnega doma.

— Sokol štepanja vas priredi na žegnanje dne 27. julija javno telovadbo na letnem telovadišču Planjuri v Štepanji vasi. Sodeluje godba Dravske divizijske oblasti. Bratska in druga napredna okoliska društva se naprošajo, da se na to prireditev ozirajo ter se že tem potom vabijo k obilni udeležbi. Zdravo. Odbor.

— **Sokolsko društvo v šiški obvešča** svoje članstvo, da se vrše uradne ure ob torkih od 19. do 20. v Čitalnici. Odbor.

— **Kulturno prosvetno oddeljenje So. kolskega društva** na Viču vabi vse člane in članice na sestanek, ki se vrši v sredo 16. julija ob 20. zvečer v Sokolskem domu. Na sestanku se bo razpravljalo o prosvetnem delu v bodoči sezoni. Na sestanku so vabljeni vsi, (tudi nečlani) ki se zanimajo za dramsko umetnost.

— **Gorenjska sokolska župa** ima svoj letošnji župni zlet dne 12. in 13. julija 1924 na Jesenicah. Župni zlet je spojen s proslavo 20letnice sokolskega društva na Jesenicah in s polaganjem temeljnega kamna »Prosvetnemu domu«. V soboto, dne 12. tm. se vrše tekme, v nedeljo, dne 13. tm. pa javen nastop. Natančen spored je razviden iz lepakov. Z ozirom na ugodno železnično zvezo pričakuje se mnogostevilne udeležbe. Izkaznice za polovično vožnjo se dobe pri tiskarstvih Sokolskih društev.

— **Sokol v Komendi.** V nedeljo 13. julija priredi tukašnji »Sokol« veliko vrtno veselico z veselo igro »Trije tički« in kupletom »Postopač nevesta«, ter drugim bogatim sporedom. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj ne zamudi lepe prilike, in naj to nedeljo poseti našo sokolsko prireditev. Zdravo!

— **Izlet Domžalskega sokolskega okrož.** Ja bo v nedeljo 13. julija v Domžalah. Telovadci ono stran Save iz Ljubljane ob 7.55 s kamničanom. Ob 15. sprejem gostov, obhod, telovadba. Veselica na Kuharjevem vrtu pri Slogarju. Izletniki ob 14.10 iz Ljubljane, ob 21.20 iz Domžal s kamničanom.

Turjetika in snop.

DRUGI DAN OLIMPIJADE.

Finale 800 m, ki se je razvil v pravi dvoboj Britanija—Amerika, je bil za sportnika pravi užitek. Par napadnih startov — vsi tekmovalci startajo globoko — končno pravičen start, Steward (Brit.) je takoj v vodstvu, mora pa kmalu prepustiti mesto Hughtonu, pozneje Encku (Am.), Martin (Švica) je četrty do zadnjih 100 m. Tu se prične komaj pravi boj. Martin stopi odločno v ofenzivo, st. Britance Lowe, Ramo ob rami se bližata cilju, katerega pasira kot prvi Lowe v času 1.52.4, kot drugi Martin (30 cm zadaj), 3. Enck, 4. Steward. 5. Richardson (Am.), 6. Dogde (Am.) Znanj Hoff (Nov.) se mora zadovoljiti z 8. mestom.

Skok v daljavo: 1. Hubbar (Am.) 7.445. 2. Goudin (Am.) 7.275. 3. Hansen (Nor.) 7.26. Legendre, ki je ob priliki pentathlona včeraj postavil v tej disciplini nov rekord, ni startal. Hubbar je zamorec iz Kalifornije. Skače brez posebnega stila, glavna njegova napaka je, da pada vedno nazaj.

Tek 200 m: (predteki: 17×6 tek). Za naše barve starta samo Perpar. ki starta v 11 predteku skupno z Brochardom (Belg.), Störensen (Dan.), Matt (Juž. Am.), Claveras (Sp.), Pandelidis (Grška). Perpar je bil do 150 m v ravni črti s Brochardom in Störensenom, tu je pa popustil in ostal tretji. Interesanten je bil predtek, kjer sta padla skupaj Abrahams in Paddock, zmagal je prvi s 21.4. Semifinale se vrši v sredo isto finale, ki bo skoraj gotovo prinesel zmago Abrahamsu.

Predtek 110 m zapreke (8×6 tek). Jandérc (Češka) se kvalificira za semifinale, a tu izpade. Finale se vrši v sredo. Najboljši čas je dosegel v predtekih Guthe (Am.) 15.2.

Predteki 5000 m (3×13 tek). V prvem predteku je zmagal Finck Rastas s 15.22.2, v drugem Nurmi (Fin.) 15.28.6, v tretjem Romig (Am.) 15.14.6 pred Ritola in Vidde. Vendar je Amerikanec dal toliko energije iz sebe, da nima za jutrajšji finale mnogo šanc.

Danes je obiskal olimpijske igre princ of Wales, ki je govoril s posanimimi atleti in gledal poedine točke programa. Druga zanimivost je bil obisk garderob v slačilnici

po »temnih elementih«, ki so zbirali listnice mednarodno nepristransko. Od naših so počili Perparja, a so se urezali, ker so dobili listnico prazno, denar je bil dal Perpar kolegom, ki niso startali, trpi pa škoda na sitnostih, ker mu je z listnico izginil potni list in vse legitimacije. Okraden so potom svojih diplomatskih zastopstev vložili proteste na olimpijski odbor, ki vrši nadzorstvo nad slačilnicami, ter je za to odgovoren.

Vse tekme se vrše izključno na stadionu v Colombesu. Colombes je oddaljen iz Pariza tri postaje z železnico, ki stane tja in nazaj 6 frs. Seveda vozi tudi nešteto avto, autobusov, tramvajev, a tu pride vožnja na 10 frs. Metropolitani ne vozi tako daleč. Stadion je zgrajen čisto moderno in je mnogo večji nego stockholmski, göteborgski ali berlinski. Tekališče je dolgo 500 m z dvema zavojema, ki imata tako velik radi, da se jih niti ne čuti. Široko je 8 m in ima 6 prog po 1.25 m. Skakalnica je vse polno in izločne tekme v skoku se vrše na več krajih naenkrat tako, da se kljub velikanskemu številu atletov razvija program hitro. Rezultati se izključujejo telefonično z megafonom. Pod glavno tribuno je 30 slačilnic s 15 kopalnicami. Slačilnice so vezane s hodniki pod zemljo s igriščem. Tekmovalcem je rezerviran poseben prostor na tribuni in tu je najzibljavejši. Kolegi vzpodbujajo svoje tekmovalce z oglašujočimi klici od heja heja Svedov do u, es, a (USA) Amerikanec. Povprečen obisk je dnevno 30.000 ljudi. Cene so od 7 do 50 frs. Zapadno od stadiona je pokrit prostor za sabljanje, severno pa še eno igrišče s tekališčem, skakalnici in t.d. — trainingprostor. Le tu se lahko trenira, na stadionu je prepovedano. Tik tega trainingigrišča se razprostira »village olympique«, lične lesene hišice, kjer stanujejo atleti držav, ki imajo malo več razumevanja za sport nego naša država, in so bili že cele mesece pred pričetkom olimpijade v Parizu, da trenirajo. Ta »olimpijska vasa« ima svojo pošto, banko, bare, restavracije, kavarne itd. Cene so tu višje, nego so povprečno v Parizu. Naši lahkoatleti stanujejo večinoma v hotelu de Nation v rue des Ecoles, Narančič stanuje v hotelu de Paris, Perpar v hotelu Metropoli pri gare de Lyon. Laikoatlete spremlja g. Dobrinc in g. Hocke kot trener in še več gospodov in sportnikov iz Zagreba tako, da imamo tudi mi na tribuni svoj kotiček, od koder posegamo s kričanjem v boj na igrišču. Na hrani smo vsi v srbski restavraciji v rue Serpente 13 (saint Michel).

Naši lahkoatleti startajo v rdečih hlačah in belih majkah z državnim grbom v sredini spredaj. Številke imajo naši od 819 do 825. Interesantni so tekmovalci drugih držav, ki imajo vse enake sweate in volnene hlače za oblečo preko dresov za čas ko se čaka na start. Najlepši so Italijani, ki imajo razum tega še vsi enake obleke in kape. Tudi Amerikanci so večinoma vsi enako oblečeni. St. P.

★ ★ ★

— **Motoklub »Slovenija«** razpisuje za 20. t. m. kvaliteto tekmo za člane kluba na progi Ljubljana—Kamnik—Kranj—Tržič—Javornik—Gorje—Bled. Proga je dolga 101 kilometer. Start: Dunajska cesta dne 20. julija pri km 1. ob 9. uri ob vsakem vremenu. Cilj na Bledu pred Zdraviliškim domom. Vožnja je kvaliteta z določenim minimalnim voznim časom ter se deli na štiri etape: 1. etapa: Ljubljana—Kamnik s kontrolo v Kamniku; 2. etapa Kamnik—Kranj s kontrolo v Kranju; 3. etapa Kranj—Tržič—Javornik s kontrolo v Javorniku; 4. etapa Javornik—Bled s ciljem na Bledu. — Na klancu med Javornikom in Bledom ocenjevalna gorska tekma ca. 1000 m. — Startalo se bo v naslednjih kategorijah: I. Pomožni motorii in vsi motorii brez prestav min. brz.: 25 km; II. motorii do 500 cm³ cilindrskih vsebine: 35 km; III. motorii preko 500 cm³ cilindrskih vsebine: 40 km; IV. motorii s priklonim vozom do 600 cm³; 30 km; V. motorii s priklonim vozom nad 600 m³; 40 km. V V. etapi se brzine v vsaki kategoriji zmanjšajo za 5 km. — **Ocenjevanje.** Vsak vozač v svoji kategoriji mora dospeti na kontrolno postajo v času, ki odgovarja hitrosti njegove kategorije in razdalji. Pri tem se pa mora pod lastno odgovornostjo držati cestno-policijskega reda, veljavnega za Slovenijo. Pri vsaki kontroli ima tekmovalac 2 min. pred in 2 min. po določenem času tolerance: vsake pol minute pred in po določenem času (izklj. tolerance) šteje eno kazensko točko. Komur se v V. etapi (z zmanjšanim min. časom) motor ustavi, a gre z istega mesta z lastno motorino silo brez tuje pomoči naprej, 5 kazenskih točk. Kdor pa čez klanec motor rine, 10 kazenskih točk. Tuja pomoč se kaznuje z diskvalifikacijo. — V Kranju obližatni odmor za vsakega vozača 30 minut. — **Nagrade:** Zmagovalec v kategoriji je tisti, ki prevozi progo z najmanj kazenskih točk in bo nagrajen s srebrno kolajno, drugi z bronasto in tretji z diplomo. Absolutni zmagovalec je tisti, ki ima najmanj kazenskih točk. V slučaju enakih kazenskih točk prevladuje šibkejši motor. Nagrade: Zlata kolajna in priznanica. Tekma se vozi po pravilih Sa-

veza Motociklista SHS. Odbor poziva žlane, da se udeležijo te tekme v čim večjem številu in da se zanesljivo udeležijo sestanka v sredo dne 16. t. m. v salonu »Pri Levu« ob 20. u. l. Prečitala se bodo Savezna tekmovalna pravila in dobila natančna pojasnila. Prijave sprejema predsednik M. K. S. v Kolodvorski ulici, Jugoslovanska banka do 18. m. do 17. ure. Prijavnina za I. in II. kategorijo 20 Din, za III. Din 30, za IV. in V. Din 40 do določenega termina. Po določenem terminu do starta dvojna prijavnina. — S sportskim zdravilo! — Odbor.

Društvene vesti.

OBČNI ZBOR »JADRANSKE STRAŽE« V LJUBLJANI.

V petek zvečer se je v srebrni dvorani hotela Union vršil izredni občni zbor »Jadranske straže« v Ljubljani, ki je privabil prilično število udeležencev, da razpravljajo o novih pravilih in izvolijo razširjeni upravni odbor. Po pozdravnih besedah predsednika, dvor. svetnika dr. Marna je zbor razpravljalo o važnejših točkah novih, od centralne v Splitu sestavljenih pravil, ki so se sprejela per acclamationem. Nato so se vršile volitve po novih pravilih. Zbor je izvolil tri poverjenike, ki so sestavili kandidatno listo. Zbor je sprejel predloženo kandidatno listo enoglasno. V upravni odbor »Jadranske straže« v Ljubljani so se izvolili sledeči gg.: dr. V. Baltič, veliki župan ljubljanski, dr. K. Triller, predsednik Ljubljanske kreditne banke, dr. K. Šavnik, finančni delegat, dr. J. Babnik, predsednik Višjega deželnega sodišča, dr. N. Župančič, min. na razp., dr. J. Debeljak, direktor pošte, dr. V. Krejčič, gerent občine ljubljanske, dr. R. Marn, dvor. svetnik, Fran Bonač, predsednik ljubljanske velesojme, dr. J. Birs, novinar, Fr. Ravnljar, stavbenik, Jos. Rebek, ml., dr. Debeljakova, dr. Zbaničnikova, Ana Schifferjerja, prof. na trgovski šoli, Fr. Stupica, veletrgovec, Jos. V. dopivec, polk. Mikuš Iv., rač. rev., F. Medič, trgovec, Hel. Franketova, učit., J. Poganič, tajnik Trboveljske družbe, inž. M. Debeljak, F. Pristout, dr. L. Böhm, ravn. Trg. akademije, dr. V. Rožič, prof. Fr. Goštiša, davčni upravitelj, dr. F. Kidrič, rektor ljubljanske univerze, B. Knežević, kapetan, inž. I. Šega, pomočnik žel. ravnateljstva, dr. O. Fetič Frankheim. V nadzorni odbor so se izvolili gg.: dr. V. Kisovec, rav. Slavonske banke, Al. Tykac, generalni rav. Ljubljanske kreditne banke, Fr. Rus, rav. Trgovske banke, Janko Jovan, ravn. Žitnega zavoda, Ivan Knez, predsednik Trgov. in obrtne zbornice, Ivan Jelačin ml., pred. sednik Zveze trgovskih gremijev dr. I. Slokar, ravn. Zadranske banke, Avg. Tosti, rav. Kreditnega zavoda in g. ravn. Luka Jelenc. Po volitvah je predsednik dr. Marn obrazložil pomen »Jadranske straže«, obvestil zborovalce o predložitvi prireditev »mornariškega dne« na Bledu dne 3. avgusta in v Ljubljani ob otvoritvi Ljubljanskega velesojme, nakar je zbor zaključil s pozivom da članstvo marljivo deluje za splošne cilje »Jadranske straže« in da vrši pridno propagando za nove člane.

★ ★ ★

— **Gasilstvo Slovenije** ima svoj zvezni občni zbor v nedeljo 20. tm. ob pol 11. v Ljubljani v Mestnem domu. Vsi udeleženci imajo na podlagi izkaznice svojega društva pravico do polovične vožnje v dneih od 16. do 23. julija t. l. Na svoji odhodni postaji naj si kupijo celo vozovno karto, katere pa pri prihodu v Ljubljano ne smejo oddati, ker jim velja ista tudi za pot nazaj. Svojo izkaznico pa morajo predložiti na obč. zboru, da se jim tamkaj potrdi, da so se obnegega zbora resnično udeležili. Ker je dnevni red občnega zbora jako važen za napredek gasilstva je dolžnost vsakega gasilnega društva, da odpošlje nanj svojega odposlanca. Za čimvečjo udeležbo na občnem zboru naj skrbje predvsem tudi župna vodstva in naj se istega udeležijo z vsemi svojimi društvi.

— **Prostovoljno gasilno društvo na Mirni** priredi dne 20. tm. veliko vrtno veselico na Klobučarjevem vrtu z bogatim vzporedom. Med veselico svira godba Obrtnega društva iz Novega mesta.

— **Jugoslovenskega šumarskega Udruženja** podružnice Ljubljana občni zbor v salonu gostilne »pri levu« na Gosposvetski cesti v Ljubljani, dne 21. tm. ob 10. uri z običajnim dnevnim redom. Točno ob 20. se vrši istotam za odbornike obvezna odbo. va seja. Zvečer ob 20.30 predava v istem lokalu g. Ing. Ružič o temi: »Agrarna reforma in gozdarstvo«. Po predavanju in ev. debati prebeka zabava.

— **Prostovoljno gasilno društvo Vič.** Glince priredi v nedeljo, dne 13. tm. veliko vrtno veselico na obširnem in senenatem vrtu gostilničarja g. Slavka Novaka z običajnim sporedom. Prijatelji gasilcev v nedeljo vse na Vič.

Jutri vsi na Vič k Slavkotu na gasilsko veselico!

— **Ustanovna skupščina »Zveze društev privatnih nameščencev Slovenije v Ljubljani«** se vrši v nedeljo dne 13. julija 1924. ob 11. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata. Društva, ki se niso prijavila svojega pristopa, se vabijo da prijavijo svoj pristop, ali da se udeležijo skupščine po svojih zastopnikih kot gostje. Bvtil. dopise je nasloviti na: V. A. Urban, 616, Ljubljana, Gradišče 17. I. nadstr.

Šolstvo.

— **Š. Lašk.** — Javna zahvala. Z ozirom na vsehlepoupski potek in vsestranski uspeh proslavljenja 150-letnice obstoja laške šole dne 28. in 29. jun. t. l., združenega s svečanim blagoslovljenjem nove šolske zastave, izrekaio podpisani najlepšo in pristrčno zahvalo vsem sp. osebam, ki so bodisi z darili v denarju za nabavo zastave in ustanovitve javne ljudske knjižnice, bodisi z darovanimi knjigami in prispevki v naturalijah odn. pecivu za pogoščenje otrok, nadalje s sodelovanjem pri točkah jubilejnega vzporeda, z dejansko sopolmočjo pri dekoriranju prostorov in pri mnogoterih predpripravih za slavnost, z raznovrstno postrežljivostjo in uslužnostjo, z obilno osebnim udeležbo ter z znanimi preplačili pri obojednevnih prireditvah pripomogli do toli častnih rezultatov kakor tudi prazničnega izida te redke šolske proslave. Posebno zahvalo, in to v najodličnejši meri pa dolgujemo sp. gospe Aneti Elsbacherjevi kot kumici šolske zastave in dolgoletni nad vse zaslužni šolski dobrotnici. Čast plemenitim srcem ter blagim prijateljem šole, mladine in prosvete! — Šola in prireditelji.

— **Štenografična tekma na Christof.** vem učnem zavodu v Ljubljani se je vršila dne 11. t. m. pod vodstvom strokovne učitelice Ivanke profesor Robidove. Diktiral se je 4 minute z brzino 100 besed v minuti. Tema diktata je bil Šumanov članek »O jeziku«. — Prva je bila gđc. Ela Pliheršek (obdarovana z zlato zapestnico), druga gđc. Malčič Koman (obdarovana z zlatim obeskom), tretja Outrata Zora, vse iz Ljubljane, četrta gđc. Ivanka Prek z Vrhnike in peta gđc. Marija Koršič iz Trčiča. — Prireditve tekme kaže razveseljiv napredek na polju slovenske stenografije in je interesantni tekmi prisostvovalo mnogo občinstva. Ta uspehi se je dosegel po 10 mesečnem pouku v stenografiji.

Gospodinja izven Ljubljane!
Pišite dopisnico na trvdko
F. Šibenik v Ljubljani, naj Vam
pošlje vzorec

da se prepričate o izborni kakovosti.

Mrtva sezona na Jadranu.

Na Jadranu je letos mrtva sezona. Kopaljšča in zdravilišča ob rivierji so prazna... Došim je bila naša obal po prevaratu poplavljen od tujcev, je ostala letos zapuščena. Hoteli so ostali prazni, domačinov, radi finančne krize ni, a tujci ne prihajajo Kaj je vzrok temu? V prvi vrsti blokaško časopisje, ki je lani ljuto napadalo goste, predvsem Čeha in jih odganjalo, v drugi vrsti pa brezprimerna draginja, v drugi vrsti pa brezprimerna draginja, ki vlada po naših letoviščih. Naša soseda Italija je organizirala tujski promet po svojih kopaljščih in hoteli z vsem komfortom so cenejši, nego naša zadnji penzion ob naši rivierji. Naravno je, da so tujci odšli tja, kjer jih ne napadajo in kjer je za nizko ceno na razpolago ves komfort. Krivda pa leži tudi na naših oblastih, ki so šikanirale tujce z vizumi, carinskimi pregledovanjem, odvzemanjem potnih listov itd. Tudi ni bilo storjeno dovolj za reklamo. Italija je leta 1922 potrosila samo za reklamo okoli 6 milijonov lir, a pri nas se v te svrhe ni izdalo vinarja. Italijanska vlada je šla gostom nasproti in za italijanska letovišča niso potrebni vizumi, potni listi, ni carinske kontrole.

Vsekakor bo potrebno ukreniti potrebne korake, če hočemo, da naša rivijera, ki je morda ena najlepših na svetu, zopet oživi. Znatižaj bo treba kopaljšne cene, urediti hotele, vzpostaviti dobre prometne zveze in — širiti reklamo. In tako se bodo zopet polagoma vračali tujci, ki smo jih odgnali.

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampooom!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 12. julija 1924.

Pravo lice klerikalne stranke.

»Bodimo odkritostni: Izid svetovne vojne je nas razočaralo. Mi, naša stranka, smo bili odločno za habsburško dinastijo, za Avstrijo. Nesreča je, da smo se v tem slučaju zmotili.«

Pater Tvaružek, bivši škofslav. klerikalni poslanec.

Vsa preteklost naše klerikalne stranke dokazuje, da je bila vedno ponižna služabnica avstrijske misli in habsburške dinastije. To se je zlasti pokazalo ob izbruhu svetovne vojne, ko se je postavila popolnoma v službo habsburških mogotcev in avstrijskega militarizma ter izročala avstrijski policiji in avstrijskim krvnikom vse, ki so bili na glasu, da niso patentirani avstrijski patrioti. Tem svojim načelom je klerikalna stranka ostala zvesta do danes. Res je sicer, da je v njenih vrstah l. 1917. nastal preokret v smeri jugoslovenske ideje, katere uresničenje pa so si klerikalci predstavljali docela drugače, kakor vsi drugi naši v resnici narodni sloji. Dočim so slovenski napredni elementi od vsega začetka stremili za političnim ujedinjenjem s kraljevino Srbijo in srbskim narodom, je bil klerikalni ideal samo ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v okviru Avstrije in pod habsburškim žezlom. To je bil njihov končni cilj, njihov maksimalni program. Deklaracijskemu gibanju l. 1917. so se klerikalci pridružili samo za tega, ker so izključevali vsako drugo rešitev jugoslovenskega vprašanja, razen v avstrijskem v okviru in pod habsburškim žezlom. Ako bi bili slutili, da se reši vprašanje ujedinjenja jugoslovenskih plemen brez Avstro-Ogrske in Habsburžanov, bi bili naši klerikalci ostali nelojalni in smrti sovražniki jugoslovenske misli tudi leta 1917. pravtako, kakor so bili pred in med vojno. Razvoj dogodkov jih je prevaril in prehitel. Razpad Avstrije je nastal tako presenetljivo in nepričakovano hitro, da se niso mogli pravočasno preorjentrirati v trenutku, ko sta iz razvalin avstro-ogrške monarhije vznikli svobodni slovenski državi — Jugoslavija in Češkoslovaška.

Preostalo jim torej ni ničesar drugega, kakor da se skušajo čim najprej živeti v nove razmere. Pa ni šlo. Premočno so bile avstrijske tradicije. Priznajamo radi, da je bilo med njimi nekaj moči, ki so se pošteno zavzeli za korenito preorjentracijo klerikalne stranke v jugoslovenskem smislu. Vpliv teh treznih in pametnih mislečih moči pa je bil minimalen. Zato so kmalu prišli na površje ljudje staroavstrijske mentalitete, ki so klerikalno stranko zopet spravili na staro izhujeno pot, po kateri je hodila od meseca maja l. 1917. In danes je klerikalna stranka to, kar je bila leta 1914. in ves čas svetovne vojne — politična organizacija, katere vrhovni cilj je absolutna nadvlada Rima in njegovih služabnikov in zanikanje jugoslovenske ideje, kateri se imamo edino zahvaljevati, da so se Slovenci in Hrvati ter del Srbov osvobodili izpod tujeja jarma ter se s kraljevino Srbijo združili v svobodno državo troimenskega jugoslovenskega naroda.

Da se je klerikalna stranka povrnila k svojim starim načelom pred letom 1917, to dokazuje vsa njena sedanja politika in vsi nastopi njenih voditeljev in javnih političnih delavcev. Njeno protidržavno in protinarodno delovanje je odprta knjiga, iz katere lahko čita vsakdo. Zato je naravnost detinsko postopanje, ako klerikalci delajo vse, prav vse, kar je absolutno nezdružljivo s patriotizmom zvestega jugoslovenskega državljanca, hočejo pa javnosti nametati peska v oči, kakor, da so vkljub svoji protidržavni politiki vendar še pravtako klerikalno dobri, da celo boljši Jugoslovenci, kakor oni, ki so za narodno in državno edinstvo. V svojem srcu so torej še vedno to, kar so bili pred majniško deklaracijo, na zunaj pa se delajo, kakor da bi bili v resnici prelomili z vso preteklostjo ter se spreobrili iz Savla v Pavla. A čemu to? Da bi preslepili mero-dajne kroge. Radi bi imeli zaupanje teh krogov, da bi jim izročili vladno krmilo. Kako lahko bi bilo potem razbiti državo!

Toda njihova igra je preproizorna. Danes ve pri nas že vsako politično dete, koliko je pri njih bila ura. Vsi naši klerikalci, od prvega do zadnjega, mislijo tako, kakor pater Tvaružek, samo niso toliko moški in toliko pogumni, da bi to tako odkrito povedali, kakor je to storil ta češkoslovaški pater. Kakor češkoslovaški klerikalci, tako je tudi naša klerikalna stranka, pater Tvaružek to izpričuje, bila in je še »odločno za habsburško dinastijo in za Avstrijo«. To je dejstvo! In to dejstvo nam dela razumljivo vso klerikalno politiko!

Francoski narodni praznik. V ponedeljek, dne 14. julija, sprejema francoski vice-konzul povodom narodnega praznika občutljivo od 11. do 12. ure dopoldne. Vhod vrata la palača Ljubljanske Kreditne Banke (vzpenjača). Ta dan se za stranke ne uraduje.

Klerikalne bajke. Klerikalci se zavedajo, da so s svojo politiko tako zavozili, da zanje ni več izhoda iz zagata. Vedo tudi, da je nezadovoljnost z njihovo brezglavo politiko tudi v širokih ljudskih masah vsesplošna, zato skušajo te mase ohraniti pri dobri volji s tem, da jim slikajo politični položaj docela drugače, kakor je v resnici. Pred vsem skušajo svoje somišljenike obdržati v veri, da pride klerikalna stranka danes ali jutri zopet na vladno krmilo. Da dobi vlado v roke opozicijski blok v družbi z boljševiskim poverjenikom Radčcem, takšna napoved bi bila celo za klerikalne bajke predebeli, zato »Slovenec« namiguje, da se radikali v potu svojega obraza pehajo za klerikalnimi tigri in jim ponujajo vstop v vlado. Pripravljeni so v to svrhu kajpak žrtvovati samostojne demokrate, pred vsem sveda njihovega voditelja Svetozarja Pribičevića, samo da si pridobe naklonenost in ljubezen slovenske klerikalne gospode. To vse je, kakor pribito! Čestiti »Slovenec« je pri tem samo pozabil povedati, da je baš pred par dnevi glasilo radikalne stranke »Samouprava« klerikalcem povedalo v brki, da naj opuste za vselej vsako nado, da se kdaj radikali z njimi politično so-vovali. »Samouprava« je tudi navedla tehne razloge za to, in eden glavnih je ta, da nočejo radikali imeti opravka z notorično protidržavnimi elementi, ki se družijo z Radčcem in podpirajo komuniste. Ta kočarica, ki so jo dobili klerikalci na svoja snubjenja, je za normalne ljudi menda dovolj jasna, ako so klerikalni tigri s svojim beogradskim informatorjem vred tako omejeni, da je ne razumejo, je le dokaz, kako duševno zaostali ljudem je slovensko ljudstvo izročilo in zaupalo svojo usodo. Sicer pa slovenska javnost že v nekaj dneh uvidi, kako nesramno in brezvestno jo je v zadnjih dneh farbalo klerikalno časopisje in kako brezstridno so klerikalni voditelji steparili ubogo nerazsodno slovensko ljudstvo.

Vprašanje. Današnji »Slovenec« poroča med drugim: »K temu splošno radikalnemu mišljenju je največ pripomoglo objektivno Ravniharjevo poročilo o skrivni Jerzaja in zlasti »Orjune« na zadnjih dogodkih.« Ker se nam zdi neverjetno, da bi napredni mož, ako ima tudi spor s kakšno napredno stranko, deloval v prilogi klerikalcem v Beogradu, vprašamo javno: Ali je ta »Slovenec« vest resnična in ali je resnična govorica, da je v zadnjem času opetovano imel dr. Ravnihar dalješe konference z dr. Brejem? Pričakujemo odgovora, predno spregovorimo o tej stvari, ki se nam zdi, kar vnovič naglašamo, neverjetna!

Knjige za naše rojake v Belgiji. Naše poslanstvo v Bruslju sporoča, da se je v zadnjem času v belgijski provinci Limburg pri tamšnjih premožnejših naselilo večje število naših rojakov deloma z družinami, ki so prišli tja radi boljšeje službe iz Porurja in iz Renske province. Med njimi je največ Slovencev in sicer okrog 300 moških in 134 žena. Velika večina teh ljudi ne zna niti francoske niti flamske in je radi tega brez vsake duševne hrane. Naše poslanstvo prosi vsled tega, da bi se zanje preskrbela vsaj nekaj podučnega in koristnega berila. Ker so naši ljudje med samimi tuji v nevarnosti, da se raznarodi bi bile posebno dobrodošle knjige ali spisi patriotične ali nacionalne vsebine. Kdor more pogrešati kako knjigo ali brošuro, naj jo blagovoli čimprej poslati odseku III. županijskega urada v Ljubljani.

Kriza v ljubljanski sekciji »Jugoslov. novinarskega združenja«. Kakor čujemo, je predsednik ljubljanske sekcije »Jugoslov. novinarskega združenja« g. Fran Smodej, glavni urednik »Slovenca«, odstopil, utemeljuje ta svoj korak s tem, da ostali slovenski listi niso podpirali »Slovenca« v borbi za — tiskovno svobodo.

Prijavni termin za udeležbo na letošnjem ljubljanskem velesejmu se zaključuje dne 25. t. m.

Zdravniška služba. Inspektor ministrstva narodnega zdravja raspisuje meso enega uradnega zdravnika pri inspektoratu. Interesenti se opozarjajo na raspis v »Uradnem listu«.

Italijani položijo venec na grob našega neznanega junaka. Danes ob 9. polnoči italijanski mornariški častnik venec na grob neznanega našega vojaka na Avli. Venec položi ob 16. tudi italijanski mornarji.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo se imajo pričeti še tokom tega meseca in se bodo naši delegati in razni ministri stali s avstrijskimi na unaju. Trgovinska pogodba se sklone na podlagi največje ugodnosti.

Jubilaj dela. Danes praznuje svoje 60 letnico in obenem 35 letnico svojega službovanja na pošti gosp. Fran Komar, poštni poduradnik. Jubilant je svest čina Sokola, odločen naprednjak, ki se je vedno rad in v njemu udeleževal dela za napredno stvar. Želim mu še nadalje krepkega zdravja, da bo lahko kakor do sedaj, uspešno opravljal svojo odgovorno službo, obenem pa posvečal svoje sile narodni in splošni stvari, da na mnoga letal.

Narodni dom in Slovenska Matica. Sinoči je bila seja društva »Narodni dom«, katere se je udeležil tudi sodni svetnik g. Anton Lajovic. Na seji je g. Lajovic utemeljeval svoj načrt, naj bi društvo izročilo Narodni dom »Slovenski Matici« proti temu, da bi plačala društven dolg v »Mestni hranilnici ljubljanski«. »Slovenska Matica« bi nato svojo hišo prodala in se preselila v Narodni dom. Odbor je sklenil, da se v vprašanju Narodnega doma skliče anketa, ki se jo naj udeležijo predvsem ona društva, ki imajo svoje lokale v tem posloju. Slovenska javnost gotovo ne bo zadovoljna, ako bi Narodni dom prešel v roke institucije, katere predsednik je prof. Dr. Lončar, tajnik pa znani komunist Vencarj.

Diplomski izpit je napravil na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju 10. t. m. g. m. Marijan Wolf.

Učitelje na ekskurendnih šolah, na oddelkih za oddajene otroke, veroučitelje dušne pastirje in nestalno nastavljenе učitelje žen. roč. del vabimo, naj predložijo tekom meseca julija t. l. izkaze o dejanskih učnih urah v zmislu razpisa višjega šolskega sveta z dne 16. jana. 1923, štev. 467, s to razliko, da navedejo učne ure posebe za čas od 1. do 30. aprila 1924 in od 1. maja do 30. junija (event. za ekskurend. šole do 31. julija 1924). Izkaze je predložiti čimprej, toda vsaj do 15. avgusta 1924. Dalje naj predložijo za posebnih izkazih učitelji na ekskurendnih šolah veroučitelji dušni pastirji in učitelje ženskih ročnih del, ki uče izven svojega bivališča, izkaze za potnino in in prehrano v zmislu razpisa svetovnega oddelka za Slovenijo z dne 7. aprila 1924, štev. 4433, za čas od 1. aprila do 30. junija, odnosno do 31. julija 1924. Prijave naj se vlagajo na način, ki ga predpisuje navedena razpisa. Obenem obveščamo vse one prizadele učne osebe, ki še niso prejele nagrad, potnih in prehrane za čas od 1. julija 1923 do 31. marca 1924, da jih prejmejo, kakor hitro se dovolje za to potrebni krediti.

Poziv. Neke, meni dosedaj neznanе osebe trošijo po Sp. šiški vasi, da sem daroval »Orjuna« 10 oz. 20 tisoč dinarjev. Poživjam dotičnika, ki raznašajo te vesti, da to dokažejo, sicer jih imenujem javno nesramne lažnjivce. Rudolf Mlakar, trgovec, Sp. šiška Jernejeva cesta.

Specijalizirana tovarne je mlečna Mirim čokolada!

Iz Brežic. Naš kot je dokaj miren. Ako prideš zvečer na žel. postajo oziroma v nekatere tamkajšnje gostilne, se ti bo zdelo, da si v Italiji. Cele tople italijanske živinskih kupcev — večinoma fašistov iz vira z italijanskim petjem ter fašistovskim bojnim klicem »Auri!«. Tem Italijanom pomagajo peti in rjoveti nekateri slovenski in hrvaški mešetarji. Da bi bila skupina silovitejša, se je vršilo v soboto 5. t. m. zvečer italijansko petje v navzočnosti obeh na postaji službujočih orožnikov. Naši ljudi, je v Italiji ne smejo na lastni zemlji niti držati, pri nas pa Italijani, fašisti vsprisko naših orožnikov, izvirajo z italijanskim petjem. Vemo, da se izvoz živine mora vršiti ter našim kmetiskim gospodarjem izkupično iskreno privoščimo, toda naj se nas ne izsiva. Naš kolodvor je vreden, da se ga bolj opazuje. Brežice so blizu Zagreba, iz katere rega se zateka mnogo temnih elementov k nam, pomešajo se med izletnike. Med njimi so protidržavni agitatorji in tatje, ki po dovršenem »delu« z nočnimi vlaki izginjajo. V Brežicah je tudi mnogo postopačev in delarniškežev. Ti ljudje izvrjajo večinoma iz brežičkih nemškutarskih rodbin. Javna varnost je tu pod ničlo. Zato zahtevamo, da se posveti protidržavni agitatorjem in tatovom večja paznost, sicer si bomo morali sami pomagati, toda potem naj se nihče ne pritožuje.

Iz Amerike. V Clevelandu je umrl 88 letni Martin Lindič, rodom iz Družinske vasi pri Novem mestu. — Istotam je umrl Janes Pristov doma iz Hraš pri Lescach. Zaprtil je ženo in dva otroka. — Družini Miklavž in Clevelanda je umrla hčerka Angela. — V kraju Forest City se je poročil Anton Bistanc s Marjo Trele. Na Eveletku je umrl Jernej Intihar. Zaprta ženo in štiri otroke. — V kraju Hermine je umrl George Kastarin v starosti 39 let. V Ameriki je bival 30 let. — V kraju Eveleth je umrla družini Janca 16 letna hčerka Lili.

Ne hodite po noči mimo vojaških skladišč. Komanda mesta Ljubljane objavlja, da je od prvega marca do zore vsakomur prepovedano približati se vojaškim skladiščem na razdaljo sto korakov ali bližje. Z vsakomur, ki bi se ne pokoraval tej odredbi, bodo vojaške straže postopale po predpisih stražarske službe.

Uzance za leono trgovino. Včeraj je podobor sopet obširno in živahno razmo. trival splošne določbe na produkcijo in raz. pečanje lesa razne vrste. S konkretizir. njem trgovskih običajev, kateri imajo po sedanjem našem trgovskem zakonu (čl. 279) in ki obdrže tudi v bodočem skupnem našem trgovskem zakonu, svojo važno veljavo, se bodo naša trgovina v obče in tako tudi lesni promet že ne takoj, pa sčasoma regle. mental v prid olajšanju našemu produ. centu in prodajalcu. Včeraj se je zlasti vprašanje prodaje s kreditiranjem kupnine pretresalo na vse strani. Zavzelo se je tudi principijelno stališče za služaj zamude kup. ca in prodajalca v izpolnitvi pogodbe. Na približni seji ki je določena na 21. t. m. ob 9. uri, se imajo še razmotriti celozloza, ogije in doge, brena, lipa, brst, topol, ko. stan in oreh, sčimer se dovrši podlaga za končno razmotrivanje in dognanje naših lesnih usanc. Z veseljem naj še omenimo, da se tudi še za druge panoge trgovine, zla. sti pa filol in deželne pridelke v obče, za saklano živino, za mast, za usnje in surove kose izdelujejo prepotrebne uzance in da tudi to delo čvrsto napreduje.

Strahovita vročina v Mostarju. Že nekoliko dni vlada v Mostarju strahovita vročina, ki je uprav neznosna. V četrtek je kazal termometer na solnco 66 stopinj Celzija! Najstarejši ljudje se ne spominjajo na tako vročino. Na dnevnem redu so slučajni solnčarice in sličnih bolezni. Ljudje padajo na cesti v nezavest.

Železniška nezgoda pri Vinkovcih. Na kolodvoru v Vinkovcih se je pripetila včeraj 11. t. m. železniška nezgoda. Pri ran. žiranju jutranjega zagrebškega brzovlaka je ranjena lokomotiva tako močno razela v vagona, da so se na celim vaku razbile šipe. Več oseb je bilo od drobecv šip lažje ranjenih.

Sv. maša za dušnika za umrli Alešem Zalaznikom se bo vršila v torek, dne 15. t. m. ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi oo. frančiškanov.

Požar v Mitrovici. Pred dnevi je na stal požar na polju posestnika Steve Rado. vana v Mitrovici. Zgorelo je nad 20 oraloov nepozetega žita. Škoda je zelo velika.

Karambol med Indianom in Fordom. Pod tem naslovom smo poročali o avtomobilni nezgodi v Boh. Bistrici. Ugotavljamo, da se »Indiana« pri karambolu ni razbil in se je njegov lastnik tako odpeljal z njim. Avto je bil v kratkem popolnoma popravljen.

Reven dijak prosi inovitejšo družino. Ki bi mu darovala kako staro ponošeno obleko, bodisi tudi posamezen kos, hlače ali suknjo. Prosi se poslati na upravo »Sl. Naroda« pod »Reven dijake«.

Pri zaprtom telesu se popije zjutraj na tešče čašo naravne »Franz. Josef. gren. čice«.

Iz raznih krajev države. V Mostarju se je zastrupila z lizolom prostitutka Mari. ca Horvat. Bila je blazna. — V Titelu se je igral neki enajstletni deček z bombo, ki jo je našel na polju. Bomba je eksplodirala in je dečka raztrgala.

Spopad med nacionalisti in Srnas v Velikem Bečkereku. V Velikem Bečkereku sta se spopadli skupini Orjunašev in Sr. navcev, pri čemur je bil Orjunaš Stefan Rendulić z nožem težko ranjen. Red so vzpostavili orožniki.

Železniška nesreča. Pri Rumi v Voj. vodini je vlak povozil železniškega delavca Trombauma. Hotel se je umakniti vaku, prihajajočemu iz Vrdnika, pri tem pa ga je podrl iz Mitrovice prihajajoči vlak. Bil je takoj mrtev.

Blaznjen finančni tajnik. V Vukovar. ju na Hrvatskem je nenadoma zblaznel vpo. kojni finančni tajnik Miroslav Potak. Na. valil je z nožem na hišne prebivalce in je ogrožal življenje različnim osebam. Z naj. večjo težavo so ga zvezali in odpeljali v umobolnico Stenjevec pri Zagrebu.

V nedeljo 13. t. m. na Strelišču pod Rožnikom se vrši vrtni koncert kakor tudi vse nadaljne nedelje od 13. do 22. ure zve. čer.

Znamenje časa in razmer. Kakor piše »Nar. Politika«, je v nekem praškem zavodu izpraznjeno mesto vratarja, združe. no z lepo plačo in stanovanjem. Za omenje. na službo prosi tudi tajnik istega zoda, ki je doktor Juris.

Vsed popravlja glavnega plinovoda bo v ponedeljek, dne 14. t. m. od 4.—5. ure zjutraj dotok plina prekinjen. Ob 5. uri bo de plin stanok zopet na razpolago.

Utopljenec v Ljubljani. Glasom te. lefonskega poročila orožniške postaje v Vevčah so potegnili danes zjutraj iz Ljub. ljanice pri Fužinah truplo nekega, okoli 10 letnega dečka. Deček je baje identičen s sinom gostilničarja K. iz Šiške. Bil je več. raj pripeljan na policijo, ker je na cesti ob. daroval več devojč z denarjem. Deček je izpovedal, da je denar ukradel iz nekega suknjaka, veselega na kolodvoru. Ko je na. to danes zjutraj odšel z očetom, da bi poka. zal kraj, kjer je izvršil tatvino, je nenado. ma očetu pobegnil in stekel čez Ljubljansko polje. Ker policija dosedaj še ni prejela no. bene ovadbe, da se pogreša kak deček, ob. staja sum, da je mladi K. izvršil samomor.

Policijeve ovadbe. Tekom zadnjih 24 ur so prišle sledeče ovadbe: tatvina 1. kaljenega nožnega mira 4. cestnopolijski red 15. prekrščenje pol. ure 1. pasji kon. tumac 3. higrisični predpis 1. telesna po. škodba 1. tihopastvo saharina 1. zatekel pes 1. zglaševalni predpis 1. nenadno obo. lenje 1. pretep 1. poškodba tuje lastnine 1.

Splašen konj. Na Mestnem trgu se je sinoči ob pol 8. splašal konj, ki je vozil sl. fonsko vodo in se z vozom vred zaletel v trgovino »Svetla«. Rolo izlozbe se je vsled silnega sunka udrl in pri čemur se je raz. bila izlozbeni šipa, vredna več tisoč din.

Madri razpčevanja vtihotiljenega sa. harina je bila aretirana Franciška Rihter, stanujoča na železničarji cesti. Saharin je baje dobivala od železničarja Perovška z Rimske ceste. Policija je uvedla obširno preiskavo.

Tvrdka Jugoslovanske d. d. Georg Schlicht, Zagreb, tovarna v Osijeku, znana tovarna pralnega mila z znakom »Jelena«, zgradila je poleg tovarne za pralno milo, še eno najmoderneje urejeno tovarno za iz. delovanje toaletnega mila in kozmetičnih sredstev. Ta tvrdka je v zvezi s Parfume. rijsko dr. s. o. »Elida«. Dunaj in Paris ter izdeluje sedaj v Osijeku svetovno znana toaletna mila »Elida« in razna kozmetična sredstva za negovanje las in polti. Istotako izdeluje tvrdka Schlicht v Osijeku kremo za zobe »Kaladonta«, katere je že 38 let zna. na kot najboljši sredstvo za čiščenje zob. Toaletna mila »Elida« so odlične kakovosti izvrstno parfumirana in se jih lahko vzpo. redi z najfinnejšimi francoskimi izdelki. Vseled Fabrikacije toaletnih proizvodov »Elida« v Jugoslaviji, gg. trgovcem ni več potrebno uvaževati dragih inozemskih iz. delkov ter si lahko prihranijo visoke pra. vozne in carinske stroške. Gg. trgovci, ka. teri držijo v zalogi toal. mila »Elida« si pridobijo stalne in zadovoljne odjemalce, kajti kadar enkrat preizkusijo »Elida« milo, ta ne kupi več drugega toaletnega mila. Cenj. obstvstva pa priporočamo, da pri na.

kupu toaletnega mila strogo pazi na ime »Elida«, ter da zavrne vse manjvredne po. naredbe.

1000 kron nagrade dam onemu, ki mi izsledi ukradeno moško kolo trdke »Jaka« znanke »Diamant Dürkopp« št. 560.106. Kolo je dobro ohranjeno, črno ple. skano, brez prednje zavore, leva rogovila je nekoliko zarjavela, prenosno kolo je malo in zvezdnato. Odda naj se pri najbli. žji orožniški ali policijski postaji, kamor se potem tudi nagrada pošlje. — Anton Fer. janič, drž. upokojenec, Zg. šiška 82, Ljub. ljana.

LEPA ZORKA IN SEDEM OBOŽEVATELJEV.

Pred sarajevskim sodiščem se je priče. la zanimiva razprava proti skupni mlade. ničev, ki jih je kar sedem, v starosti od 16—20 let. Obtoženi so Rafael Altara, Heim Levi, Isak Maestros, Sara Al. tarac, Benion Ferera, David Danon in Jakob Papp. Čemu so prišli mladeniči na zatožni klopi? Zopet se je uveljavil zna. ni pregovor »Cherech la lemme!« Vsi mla. deniči, zapleneni večinoma v trgovinah so dvorili lepi devojki Zorki Simić. In so tek. movali eden z drugim, kdo ji prinese lepša in večja darila. In Zorka je vse hvaležno sprejemala. Toda med njenimi oboževatelji je nastal radi ljubosumnosti spor in izdali so eden drugega policiji, ki je sedaj raznala za lepo številno tatvin, izvršenih tudi že v letih 1917. in 1918. No, tudi lepa Zorka je morala v zapor. V ponedeljek je sedela na obtožni klopi, elegantno oblečena in vese. lega lica. Kljub temu, da je Zorka sedaj v zaporu, se ji dobro godi. V njo se je zalju. bi neki musliman in pošilja ji dnevno naj. finejšo hrano v sodne zapore. In Zorka bo imela, ko pride iz zapora, zopet novega obo. ževalca, ubogi mladenič pa bodo ostali na cedilu... Razprava vzbuja v Sarajevu mno. go zanimanja.

IZ CELJA.

Poljski oficerji v Celju. V ponedel. jek 14. t. m. se pelje skozi vlak s popoldan. skim brzovlakom 70 poljskih častnikov in kadetov s 30 damami. Naši severni bratje potujejo preko Maribora v Beograd, kjer jim na tamonjem kolodvoru priredi min. strstvo za vojno in mornarico svedčan spre. jem. Kakor izvemo, bo tudi Celje poleg Ma. ribora in drugih postaj priredilo zastopnik. kom poljskega naroda časten sprejem.

Poroka. V Celju se je poročil poru. čnik g. Zvonimir Peris z gdnico Mici Sturo. vo.

Ogrlarska šola v Celju zaključila le. tošnje šolsko leto dne 14. t. m. Letos zapu. šča šola 8 absolventov.

Pomagaingo ruski deci. Srežno po. glavstvo v Celju objavlja prošnjo za pod. porno akcijo v prid otrokoti ruski deci, ka. tero organizira društvo za pomoč rodbinam in sirotam padlih ruskih vojakov pod po. kroviteljstvom Nj. kr. Vis. kneginje Jelene. Eventuelni prispevki se lahko vpošljejo na srečno poglavstvo, ki jih isto odpremi na pristojno mesto.

Cena živini je pri nas zadnji čas močno padla. Na zadnjih sejmih so se pla. čevali pitani volli 13—14 dinarjev za kg ži. ve teže, teleta po 14—15 Din za kg. Cene za katere prodajajo naši mesarji meso, pa r. i. kakor niso v skladu z nakupnimi cenami in so lahko rečemo — odesurske. Govednina se na pr. prodaja po 25 Din kg (td. Vseakor bi bilo umetno, da bi nastopila oblast, da bi se prodajne cene mesa snžile in urečile razmerju nakupnim cenam.

IZ MARIBORA.

m Komunistična propaganda. Po. liciji se je posrečilo vloviti sicer drobec komunistične tiskane propagande, ki prihaja preko meje. Toda že iz te zbir. ke se da posneti, kako sistematično je urejena ta inozemska propaganda. Zam. išnjena je na vsa razdobja človeškega življenja. Največjo pozornost pa pro. paganda obrača mladini, in sicer že pričenši pri malem otroku, za katero je natisnjenih več poljudno in umljivo pi. sanih brošur. Cel sistem propagande je tako rafinirano organiziran, da lahko služi kot vzor našim organizacijam. — Novejše izdaje se pečajo tudi že s pri. dobivito vseh onih, zlasti intelektual. cev, ki jih naše stranke v svoji nepre. mišljenosti s preziranjem ali sicer odga. njajo od sebe.

m Skrivnostni slučaj. Kakor drugi listi, smo oročali tudi mi, da se je v noči od 7. na 8. v samomornem namenu vrgl v Dravo neki podčastnik. Izprva se je govo. rilo, da se z njim vrtil v vodo tudi njegova žena. Pozneje se je doganilo, da do. tični narodnik ni bil oženjen, ampak da gre tu za njegovo ljubico Angelo Berbar iz Loke pri Zidanem mostu. Tistega večera je prikel topničarski narodnik Dobovšek v stanova. nje svoje ljubice, ter zahteval da tre z njim. Od tedaj dalje ni nobenega sledu z njh. Dobovšek je pustil doma pismo, z katere. ga sledi, da gre radovoljno v smrt. Drugo jutro po tisti noči pa so našli na državam. mostu delavsko knjižico glasečo se na zgo. raj imenovano, ter tudi denarnico. Na ve. čer so sicer silili nek plusk v vodo, toda, da bi bila kar dva škodila iz take visočine kot je Dravski most, brez krika, je zelo čudno. Za enkrat zasleduje vojaška oblast narednika še kot ubežnika.

m Ubežnik Kolodvorska policija je v četrtek zasledila nekega mladega fanta, ki se je pripeljal s Tržaškim vlakom in je me. njal 50 lir. Skušal se je odpeljati z avstri. skim vlakom. Ker se jim je to sumljivo zdelo, so ga prijeli. Fant ni imel nobenih dokumentov. Začel je praviti neverjetno historijo, da je pred 10. leti pobegnil od svojih staršev iz Lipnice v Trst, kjer je našel zavetišče v nekem zavodu. Od tam je odšel v različne službe v tržaški okolici, sedaj pa, da se mu je zahotelo po domu in ker ni imel dovolj denarja ter ne potnih listov, ga je strojevoja iz usmiljenja vzel seboj. Koliko je star, sam ne ve, pravi pa, da se piše Ferdinand Nojsternig.

Uredba o babicah.

Kdor zasleduje, kaj vse prinašajo naše Službene Novine, je gotovo opazil, kako "marljivo" fabricira sanitetna uprava uredbe... Neboj jih je že in če se resno izvršijo, potem ne dvomimo, da je naše narodno zdravje izvrstno. Ali — to je ravno, ne samo zdravnikom, ampak tudi medicincem je čisto jasno, da je mnogo teh uredb ostalo le na papirju. Prevelika gorečnost pri izdajanju predpisov je pač največkrat vzrok za nezrelost naredb!

Poglejmo si n. pr. najnovejšo uredbo ministrstva za narodno zdravje, ki prinaša pravila za babice... Ta uredba se je zdelala osrednji vladi recte: ministrstvu za narodno zdravje, recte... (vsaj vemo, kako gre do stvari) nekemu g. načelniku v ministru, etv... tako nujna, da so ji dekretirali veljavnost s tistim dnem, ko je bila priobčena v Službenih Novinah, to je 10. junijem t. l. Tudi se pa ne samo babice, ampak tudi še zdravnikov, pristojnih zdravnikov, občinskih zdravstvenih itd. Seveda vsi ti niso naročeni na Službene Novine, niti jim ne bi moglo biti dostavljene Službene Novine že dne 10. junija t. l., vsaj v Sloveniji na deželi gotovo ne, a naš Uradni list je izšel s to uredbo še le 27. junija t. l. Vprašamo: Ali ni — milo rečeno — nerodno in neumestno, dekretirati veljavnost za čas ko je nemožnost izvrševanja naravnost evidentna?

So pa posamezne določbe te uredbe o babicah res imenitne: Napravljajo utis, kakor da so ti predpisi — prepisani iz zakonodaje kakšne visokokulturne države. Prav radi priznavamo dober namen in se v strokovnjaško oceno nečemo spuščati, vendar imamo ta utis, da je vse to, kar se tu od babice zahteva, veliko preveč. Mora se pač zahtevati v okviru možnosti kar največ, ampak jasno je, da babice za hribovske vasi vseh teh predpisov ne morejo izpolnjevati in če jih te ne morejo poročajo druge, kakaj bi jih pa me po mestih in trgih izpolnjevale in tako pride kaj lahko do ka. ključa, da se uredbi sploh ni treba — na. tačno držati... k vsemu temu pa še pride — zakonodajno tehnična stran uredbe, ki sili mestoma kar — na smeh ali pa vzbuja naravnost nevoljo radi nerodnosti izraza. nja.

V čl. 2. n. pr. se zahteva, da mora vsaka babica mimo drugega dokazati, da je večča srbeska u jeziku (sic!) Se. stavljaj se pač Vidovdžansko ustavo, ki do. loča, da je službeni jezik srbesko-hrvatsko. slovenski, torej tudi hrvatski in tudi slo. venski, prespal! Tako se iz centralnega urada skrbi za pomirjenje nacionalnih občutljivosti!

Čl. 4. je tako lep in blagovlasen, da ga moramo staviti za vzgled zakonodajne teh. nike: Babice... med seboj se morajo ve. sti prav tako vljudno; prezirati ne smejo druga druge in se ne izpodrivati (sic!) poudarjajo svoje storitve (hm?) ali (!) na drug nevoljen način.

Predaleč bi vedlo, ko bi nerodno stili. zacijo čl. 6. in 7. razložili in vspešili. Lo. gično bi bilo, da bi prvi člen poudarjal vzdrževanje splošne telesne snage vsake babice, drugi pa dal splošne predpise za snago pred vstopom v telo porodnice. Uredba pa pomeša vse skupaj in ni čuda, da po dikciji pride do predpisa, ki se glasi, da se mora babica pač "okopati" v topli vodi s ščetko in milom (mislimo na naše hribovske babice, kako se bodo s ščetko "okopale"), — če je prišla od bolnice, ki trpi za kužno boleznijo, ne pa, če je prišla od mrljca, ki je za kužno boleznijo umrl. Seveda je to bilo drugače, tj. prav mišlje. no, ampak — povedano ni bilo!

Čl. 7. Imenitni so predpisi za snago pred preiskavo bolnice. Pet minut si umi. vaj babica roki s ščetko in milom v vroči vodi (morda bo dovolj "topla?"); potem naj si izgrebe izpod nohtov in "sovrtaži. kor" vse, kar se da izgrebsti (!) potem si naj umiva še pet minut roke in si izpere "z mnogo vode"; z njih milo, potem naj jih umiva v sveži lisolovi raztopini še 3 mi. nute! To je vse lepo in dobro, ampak: smo videli že vestne zdravnike, ki so si pred operacijo razkuževali roke, pa nikakor niso gledali na uro in niso šteli minute, drugič pa bi bilo treba na vsak način pred. pisati poleg dvajsetih v čl. 1. navedenih reči (med njimi "peščena ura za štetje žil. nega utripa ki jih mora imeti vsaka babica in ki stanejo že lep kup dinarjev.") tudi še

"pravo uro, ki gre; kajti po naših vaseh nima vsaka hiša — ure!"

Zelo nerodno se glasi čl. 9., da naj ba. bica priporoča porodnici, "da naj ne deli (!) možne postelje pred šestimi tedni po po. rodni. To ni niti srbski niti naš jezik, to je pač dobesedno prepisano, najbrže iz nemščine. Enako člen 10., ki pravi da je babici "bližja" ona porodnica, pri kateri je negovanje že prevzela od one, ki jo poklica. la pozneje.

Čl. 12. je nesrečno stiliziran, da utegne. baš vsled tega priti še do kakšne nesreče... Če se porodnici po porodu zviša tempera. tura na 38.5 stopinj C mora nasvetovati, naj se pokliče zdravnik, ko je o tem ob. vestila pisмено najkasneje v 24 urah pri. stojnega zdravnika, ki ji da nadaljna navo. dila... Če je nastopila temperatura 38.5 C bi bilo po lastni pameti treba poklicati ta. koj zdravnika, ne pa dati časa 24 ur za obvestitev "pristojnega zdravnika" in potem še le svetovati, da naj se kliče zdravnik

Neke vrste posebnost pa je v čl. 13. Tu stoji: "Babica mora izreči, da je zdrav. niška pomoč brezpogojno potrebna in da drugače ne more prevzeti odgovornosti... 19.) Če pa je... noseča žena ali porodnica nenadoma umrla... Ubogi zdravnik! Ra. di bi znali, kako se glasi ta predpis v izvir. niku, od koder je predpisan potem bi ga gotovo razumeli tako, kakor je bil res mi. šljen.

„Šolsko društvo“ v Trstu.

Trst, 8. julija.

Italijanska okupacija Primorja je za. trla velik del narodno-kulturno in narodno. obrambne organizacije, ki si jo je naš na. rod zgradil tekom dolgih let boja za svoj obstanek; popolnoma zatrla je pa vendar ni. Tako so prvi leti okupacije še ostale v življenju podružnice sv. Cirila in Metoda, dasi ravno se njihovo delovanje ni toliko kazalo v javnih nastopih, kakor v zbiranju prispevkov za družbene namene. C. M. D. je imela na sedanjem ozemlju Juljske Kra. jine 89 podružnic. Po aneksiji, ki je seveda popolnoma prerezala zvezo med primorski. mi podružnicami in ljubljansko centralo, je bilo pač treba poskrbeti, da se ohrani ta. narodu tako nujno potrebna kulturno-ob. rambna organizacija v obliki, ki bi odgo. varjala novim razmeram. Tako se je usta. novilo v Trstu samostojno „Šolsko društvo“ z enakim namenom in ciljem, kakor ga je imela C. M. D., in si je dalo nalogo, da kot centrala oživi vse prejšnje primorske podružnice C. M. D. in jih pod svojim vod. stvom navaja k narodnoobrambnemu delu, kakor so ga vršile v prejšnjih časih. Nove razmere so še mnogo bolj kot pa razmere polupretelkih časov klicale k takemu delu in poziv iz Trsta je našel odmeva skoraj vsepovsod, kjer so obstajale pred podruž. nice C. M. D., izvemši tamkaj, kjer so nove razmere popolnoma zrušile možnost take. ga narodno-obrambnega dela. Pred dobre. ma dvema letoma se je vršil ustanovni ob. ni zbor „Šolskega društva“ v Trstu in dru. štveni odbor si je nadel kot eno najvažnej. ših nalog, da izvrši društveno organizacijo po podružnicah na deželi, pri čemer pa je naletel na odločen odpor pristojne oblasti. Prefekturi v Trstu in Vidmu sta o zna. nem receptu, da na podlagi dobljenih infor. macij ni dovoljnega jamstva za pravilom. odgovarjajoče delovanje, sta odklonili po. trditve ustanovitve večine podružnic. Vio. žili so se proti tem odlokom utoki na mi. nistrstvo, ali ostali so doslej nerešeni. Bili so pa tudi kraji, kjer vsled tamošnjih raz. mer ni bilo človeka, ki bi si bil upal skli. cati podružnični občni zbor. Doslej je bilo od oblasti priznanih samo 14 podružnic, katere seveda poslujejo, kolikor jim le dopuščajo bolj ali manj neugodne krajevne razmere.

Delovanje „Šolskega društva“ je vsaj sedaj, ko je pravzaprav šele v svojem za. četku, precej skrajno v primeri s prejšnjim delovanjem C. M. D. ter je, izvemši seve. da zbiranje prispevkov, ki gre po vsem slovenskem Primorju — Istrski Hrvati ima. jo še vedno svojo „Družbo sv. Cirila in Me. toda“, ki je bila že v svojem začetku usta. novljena na sedaj italijanskem ozemlju in ji zato ni bilo treba novim razmeram pri. merjati preosnovne — omejeno skoraj iz. ključno na Trst in tržaško okolico. Izven tega področja se je skušal ustanoviti otro. ški vrtec v Gorici, a prošnja za dovoljenje

Da se uredba ne ozira na zakonodajo, ki velja v Sloveniji in Dalmaciji, na Hrvat. skem in v Bosni glede predpisov o vadbe kaznivih dejanj (§ 359 k. z.) tega smo že navajali. Navzile temu pa seveda naša ka. zensko pravni predpisi veljajo naprej, ker jih taka uredba enega ministra ni mogla razveljaviti. To bo treba babicam posebej povedati! Sploh uredbodajalec smoteno prezira juristicije, sicer ne bi mogel v čl. 8 govoriti o noseči ženski, ki ne varuje spočetka da bo kaznovana „kot moril. ka“ odn. v čl. 17, da bo kaznovana babica, ki izvrši umor iz nepazljivosti. Vsako lajško uho mora občutiti nasilje, ki se dela tu pojmom iz kazenskega prava. Enako de. plasirano se glasi predpis čl. 19 ki govori, da mora babica umrlo dete... „krstiti, kakor se je naučila v šoli“ in to naznaniti pristojnemu duhovniku. Ali je uredbodajal. cu res neznan, da je v naši kraljevini „ne. kaj muslimanov in židov, ki ne krsté svo. jih otrok?

Skratka: Ta uredba pač ni vzorna! Naj bi jo merodajni činitelji kmalu izme. nili — z boljše. Toplo jim priporočamo, da naj pritegnejo pri svojem delu — kakšnega človeka, ki je tudi na tehnično stran za. konodaje spozna: pa dobro bi bilo tudi, ko bi se take uredbe izdale v sporazumu z ministrstvom pravde in notranjih stvari... Tako se je „nekada“ prakticalo in takrat. ne naredbe niso bile take, kakor je naredba o babicah.

„Šolsko društvo“ ima zelo malo rednih dohodkov in je glede sredstev za pokriva. nje samih velikih izdatkov navezano na zbirke in darila. Uvedel se je „dan naše dece“, 28. decembra, na dan Nedolžnih otrok, dan darovanja za društvo po vsem Primorju. Kot znaten prispevek društveni blagajni je treba omeniti dohodke priredil. tev raznih narodnih društev. Kot največji dohodnik društva pa se je izkazal pokojni Anton Poljšak v Sturijah, ki je vse svoje imetje vredno 100.000 lir, zapustil društvu.

Društvenemu odboru stoji na čelu od. začetka društva dr. Josip Abram, odvetnik v Trstu, odborniki in nadzorniki pa so de. loma Tržakani, deloma pa razdeljeni po. važnejših krajih izven Trsta, v Gorici, Po. stojni, Cerinem, Hlirski Bistrici itd. Treba je priznati, da je moral društveni odbor premagati brezkončne ovire in teža. ve, preden se mu je posrečilo postaviti dru. štvo na sedanjno trdno podlago in da je s svojim neutrudnim, res požrtvovalnim de. lom dosegel, kar je pač mogoče doseči v sedanjih razmerah. Žeteli je le, da bi nje. govo delo tudi v bodočnosti porajalo čim. lepše uspehe, kar pa bo mogoče le tedaj, če se bo vsak primorski Jugosloven za. vedal svoje dolžnosti napram društvu. Do.

Dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški:

Zdravstvo.

O LOKALNI ANESTEZIJI.

Z izrazom lokalna anestezija označujemo krajevno omejeno ne. občutnost, ki nastane, ako vtaremo go. tova anestetična sredstva v sluznico ali jih vbrizgamo v kožo. Ta neobčutnost nam pri polni zavesti bolnika omogo. čuje obsežne operacije, ne da bi slednji čutil kake bolečine. Prej je bilo treba večino operacij napravljati v splošni narkozi, ki pa nikdar ni brez nevarno. sti. Zaradi tega je vpeljala lokalne anestezije ena največjih pridobitev mo. dernega zdravstva.

Lokalna anestezija je šele zaslove. la in postala mogoča z odkritjem ko. kaina. To čudodelno sredstvo dobi. vajo iz listja grmičevja Erythroxylon Coca Lammari, ki raste v Južni Ame. riki na vzhodnem pobočju And. Prvi ga je leta 1859. izoliral A. Niemann, asistent prof. Wöhlerja, iz kokaino. vega listja, ki ga je iz Lime prinesla znana ekspedicija avstrijske fregate Novare. Prof. Wöhler je na to že leta 1860. v kratki razpravi opozarjal na blagodejni učinek kokaina in na ne. varnost kokainizma. Vendar so aneste. tične lastnosti tega leka v polnem ob. segu šele spoznali, ko sta ga začela leta 1884. v večjem obsegu uporabljati dunajska zdravnikova Koller in Jelli. nek. Prvi ga je preizkušal pri obole. nih očih, drugi pa pri obolenjih nosa in vrata.

Kokain učinkuje na ta način, da za. kratke čas omrtvi obkrajne konce občutnih živcev. Obenem nekoliko zadr. žuje krvni obtok, vsled česar so opera. cije pod učinkom kokaina manj krvave. Toda kmalu se je pokazalo, da kokain ni brez nevarnosti in da zlasti v več. jih koncentracijah in pri stalni uporabi, četudi v manjših količinah, povzo. ča zastrupljenja. Zaradi tega so iskali nadomestne preparate, ki bi ne imeli teh neprijetnih lastnosti. Odkrile so nam jih raziskave o kemični sintezi ko. kaina. Vendar pri večini teh nadomest. nih sredstev anestezija ne nastopi tako hitro in v tako izdatni meri kakor pri kokainu. Izmed teh preparatov naj ome. njamo tropakokain, ki služi zlasti za lumbalno anestezijo, novokain, stovain, alipin in kot pridobitvi zadnjega časa tutokain in psikain, ki sta navidezno oba učinkovitejša ka. kor kokain, toda dosti manj opasna. Skoraj brez izjeme se danes kokainu in njegovim nadomestnim aparatom pri. dene nekoliko adrenalina (supra. renina, tonogena itd.), ki je izločilo stranskih ledvic. Ta proizvod notranje

slej se je namreč moralo z obžalovanjem opaziti, da takolimenovana krčensko, so. cijalna struja zavzema napram „šolskemu društvu“ približno isto stališče, kakor ga je svoj čas zavzemala proti C. M. D.: če ne ravno sovražna, pa vendar odklonilno. In to je žalostno, kajti če je na političnem polju ni mogoča edinstvo, je pa vendar skup. no delo na polju obranitve naroda in clo. vekoljubja naravnost določnost za vsako. gar, ki se hoče biti član naše narodne dru. šine v Primorju. Upajmo, da vsaj tu v do. glednem času prevlada boljše prepričanje!

Glavne postavke iz blagajniškega po. ročila se glase:

Dohodki: Na redni in izredni člana. rini, podporah in ustanovinah L 690.50; na darilih L 30.960.05; na dohodkih od na. biralnih blokov L 70.363.38; dohodki veselice L 7768.05.

Izdatki: Prispevek konsorciju za vzdrževanje zasebne ljudske šole pri Sv. Jakobu L 40.022.32; za otroške vrte L 67.655.67; za božičnice L 14.723.65.

Cisto imetje društva je znašalo koncem lanskega leta L 13.390.67.

*) Uprava našega lista radovoljno spre. jemla darove v ta namen.

Fr. 2

Broji.

V Zagreb prihajam na vsake kva. tre enkrat in se potem silno čudim neverjetnemu napredku od zadnje poti in je bratskemu Zagrebu le čestitati: tu. kaj in tukaj in tukaj in tukaj in tukaj — povsod nove vinotočnice! Vsak konec kleti je porabljen, vsaka drvarnica, vsak kot dvorišče, in točijo vina iz lastnih vinogradov!

Bog ljubi naše brate onkraj Sotle in jim je blagoslovil gorice; pa jim je blagoslovil tudi pamet in preudarno prodajajo bogati plod svojih goric. In gre hrvatskim vinogradnikom posel si. lajno izpod rok, kajti tičji v naših bra. tih onkraj Sotle neizmerno narodne za. vesti in medsebojne ljubezni in tudi že. je tičji v njih hvaljevredna mera, da po. žrtvovalno, pa tudi uspešno podpirajo upravičena stremjenja svojih vinograd. nikov. Zdi se mi, v Zagrebu ni dose. dila še nobena vinotočnica zašla v fi. nančno krizo in bi v tem pogledu vi. notočnice lahko služile v bodreč zgled odnatenmu narodnemu kazališču.

V Zagrebu živi močna slovenska kolonija, Z veseljem poročam, da si je sklenila svoje narodne dolžnosti in da nastopa tudi na tem polju v najlepši slo.

gi z brati in ne zaostaja za njimi ne v požrtvovalnosti ne v žej.

Položaj je tak, da v Zagrebu ni več hiše, katera ne bi imela pod zemljo ali nad njo svoje krčme ali kjer se ne bi vsaj čez ulico točilo vino; pač pa je mnoga hiša oblagodarjena kar z dvema takima prilikama in je reč vredna, da si jo tujec ogleda in nalašč zaradi nje pride semkaj!

V Zagrebu imam prijatelja Blaža, od osmih do dveh dela službo pri fi. nanci, poln je nesebičnega zanimanja za stvar in žrtvuje ves svoj prosti čas, da drži v natančnem pregledu vse novo nastajajoče vinotočnice, in je njegova sodba o vinih nepristranska, tehtna in temeljita. Povedal mi je, da se ločilo vinotočnice po svojem političnem pre. pričanju v blokaške, v demokratske in srbijansko radikalne, vmes je tudi ka. ka komunistična; toda je dejal, da se vinom dosedaj ne pozna političnega pre. pričanja in cenam tudi ne, kajti — kakor rečeno — Hrvatje so zastran vina in njegove prodaje jako pametni ljudje in je pri vinu vendarle glavna reč njegova kakovost in cena.

Pripovedoval je prijatelj Blaž in je vzdihnil, da število vinotočnic v Za. grebu tako bujno narašča, da se boji, da ne bo več kos vsemu delu in da skoro treba, da pusti službo pri financi

in gre v pokoj in se popolnoma posve. ti onemu poslu. Zlasti ko itak ni več za javno službo. Prenategnil se je v službi, je dejal, in sedaj mu peša spom. in. Pri financi pa da je treba izbor. nega spomina, zlasti za broje, a se mu že dogaja, da včas kak broj pozabi ali se v broju zmoti. To je usodna posled. ice mnogoletnega prenapornega de. la in, kakor rečeno, bo šel v pokoj!

Kar se pa tiče vinotočnic, je dejal, jih je sedaj toliko, da je v besednjaku že davno zanje zmanjkalo imen in so nove vse brez imena. Samo po ulicah se ločijo in po hišnih brojih; kadar ka. tero vino posebno zaslovi, pa zadošča že goli hišni broj brez ulice in bo vsak. do vedel, kdor ima brigo za stvar, za katero vinotočnico da gre.

In potem mi je razodel, da točijo najboljšo črno vino na broju 10 in to po izredno nizki ceni 36 kron, preko ulice 4 krone ceneje. Toda, je dejal, da se je treba žuriti, ker zapro že ob. vetih in se dobi k vinu tudi lahko pre. prost domač prigrizek: kruha in luka.

Bolj draga, pa zato vrlo fina vina se dobe na broju 28, muškati po 92 je kakor šampanjec, in če bi ne bilo že v drugi polovici meseca, je dejal, bi la. ko stopila tja.

Tudi broj 110 na dvorišču da je priporočljiv; krčmarici moraš reči mi.

lostiva, prostor je razmeroma ogromen, — kompletne tri mize stoje notri, ob desetih pa je treba iti, ker si želi mi. lostiva počitka. Le vsak četrtek ima od. prto do ene, ta večer je srednja miza dubko polna srbeske družbe in pojo ne. umorno in z veliko stvarno resnostjo od desetih naprej do konca, kakor bi obhajali junaški parastos za komur. koli s svečanim opelom.

Broja 38. v Krivi ulici mi ne bi pri. poročal, je dejal, novo vino je sicer po 32 in ni slabo, toda je en sam zaboj, da bi lahko sedel nanj, ta je pa vedno zaseden po starem postrežku. Kra. njec je in se nemara ženi pri krčma. rici, ki je po svojem že zabrisanem po. reklu takisto iz pokrajine tokraj Sotle.

Pač pa, je dejal, da me nujno opo. zarja na broj 56, takega da še nisem pil po 48, teče kakor olje; tam sta dve mizi, za eno kimajo sami častitljivi dvi. ci činovniški, ki gredo ob osmih do. mov, ob tej uri se dobi prostor in stol, drugače se pa še malo počaka. Po. sebnost ugodno je po leti, je dejal, tedaj stoji ena miza tudi na dvorišču, majh. na je, toda je pod milim nebom; le pot na dvorišče da je bolj nerodna in je treba paziti, da si človek ne zlomi noge.

Potem je pohvalil železničarje, ki da imajo občudovanja vredne nos za pristno kapljico. Če jo mahneš za že. lezničarsko kavo, je dejal, ne bo ti nik.

dar žal, Zdal najrajši zahajajo na broj 75., na broj 28 in na broj 35.

Na slednjem broju, na 35, da žal še ni bil osebnost. Ali je opravičil to zamu. do z vrlo tehtnimi razlogi, ki so poka. zali njegovo vestnost v najsijajnejši luči: od preoblih uradnih poslov da mu resnično peša spomin za broje, zadnjič da se mu je pripetilo pri mesečnem ob. računu in se mu neki broj zavratno iz. muznil iz rok in da je potem iskal tri dni v popoldanskih urah in pozno v več. er predno ga je našel; potuhnjeno je tičal skrit med odnosom in prenosom kakor vrag za plotom — ves ta čas je seveda počivalo drugo delo!

Zmajal je z glavo in je pripomnil, da tudi na brojih 83, 112 in 5 že dolgo ni bil, kaj bodo mislili o njem! in se boji, da pride v slab glas.

Prijatelj Blaž je res nesebična du. ša in mi je zapisal vse broje in je de. jal, da je dobro, da je človek poučen in ne tava okoli kakor slepec po gmajni. Požrtvovalno se je zavzel zame in se ni plašil ne truda ne časa, da mi je ne. katere broje razkazal na lici mesta.

In se mi zdi, da sva bila deležna parastosa in luka in tudi železničarskih kap. je brojev seveda ne morem po. vedati, kje. Broji mi ne gredo, res ne! In sem prav za prav vesel, da nisem pri. financi, ko imam za broje še slabši spomin, kakor ga ima prijatelj Blaž.

gel lotiti operacije, ki jo je uspešno završil. Ako pride danes bolnik s polipom na glasotvornici, kar na mestu dva- do trikrat vtremo kokain, čakamo po zadnje otiranje kakih 10 minut, da je neobčutnost na višku in izvršimo operacijo. Ta primer nam očituje veliki napredek, ki ga je povzročila lokalna anestezija.

Lokalna anestezija nam danes služi v raznih oblikah. V sluznico, n. pr. na oči, v nosu, žrelu in jabolku, vtremo primerno nadomestni kokain ali enega njegovih nadomestkov, na kar postane sluznica v par minutah neobčutna, tako da lahko izvršimo razne operacije. Ako treba, kombiniramo to metodo z vbrizganjem. Skoz zunanjo kožo na kokain ne prodira. Tu ga je treba vbrizgati, da učinkuje na živčna vlakna. Pri tem uporabljamo močnejše razredčeni kokain ali pa se poslužujemo infiltracijske anestezije. Schleich je namreč dokazal, da zadostuje za anestezijo solna raztopina z malenkostno primesjo kokaina, ako jo le vbrizgamo s primernim pritiskom, tako da koža kar obledi. Na en kakor na drug način je moči anestezirati obsežne proge in ploskve. Kot najbolj zbrane operacije, ki se tako izvršujejo ob polni neobčutnosti bolnika, naj omenjamo traheotomijo (prez sapnika), operacijo golše in operacijo slepiča. Za operacije na prstih roke in noge nam služi regionalna anestezija po Oberstu. Ako vbrizgamo na treh

točkah ob prstnem koredu raztopino novokaina s primesjo adrenalina, postane v 3-5 minutah ves prst neobčuten, kar omogočuje raznovrstne operacije na njem. Ta Oberstova metoda je nekak prehod v prvotni anesteziji, ki dobiva vedno večji pomen. Ako vbrizgamo v podplatni novokain v bližino velikih živcev, postane v približno 10 minutah cela laket neobčutna. Ta anestezija traja nad eno uro in omogoča vse operacije na nadlakti, komolcu, podlakti in roki. Sličen način je moči anestezirati vso čeljust, ako vbrizgamo kokain v okolico čeljustnega živca ali naravnost v njega. Ta anestezija prihaja v poštev pri čeljustnih operacijah ali kadar je hkrati treba izrjaviti več zob. Na istem principu kakor prevodna sloni lumbalna anestezija. Leta 1891. je Bier po vbrizganju kokaina v ledveni del hrbtenjače opazoval neobčutnost telesa, ki je pričevala pri nogah in ki se je razširila skoraj do prsi. Trajala je okoli 45 minut. To metodo, ki pa pri starejših in bolehnih ljudeh ni brez nevarnosti, so med tem izpopolnili in določili, kdaj je na mestu, kjer smo že navedli, uporabljati za njo manj nevarni tropakain. V lumbalni anesteziji izvršujejo pri polni zavesti bolnika in ne da bi ta čutil kake bolečine velike operacije zlasti na ledvicah, vseh trebušnih in spolnih organih in na spodnjih okončinah.

in društvo Sveta vojska, nič manj pa tudi gosp. inspektorja ministrstva za narodno zdravje ter g. velikega župana in, last not least, naše narodne poslance, da posvečajo ti zadevi svojo pažnjo ter skušajo doseči razveljavljanje vseh meritornih, materijalnih predpisov: »vega taksnega zakona o »kafani« in »mehani«.

Restitutio in integrum ali nazaj k starim obrtno-pravnim predpisom glede gostiln, kavarn in krčm, dokler je še čas, to je naše geslo!

Češkoslovaška Industrija v lanskem letu.

Češkoslovaška ima dve organizaciji, ki družita njeno industrijo ohraniti. To je »Zveza češkoslovaških industrij«, ki ima svojo podružnico na Slovaškem in »Osrednja zveza nemških industrij« v ČSR. »Zveza čsl. industrij« je imela svoj občni zbor 7. maja v Pragi. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je doseglo število brezposelnih, ki je znašalo v novembru 1923 175.000, v februarju 1924 195.000. Država je dajala podporo 61.000 brezposelnih, za 15.000 brezposelnih pa so skrbele različne organizacije. Tekstilna industrija je imela 21.000 brezposelnih, kar znaša njena produktivnost samo 70% predvojnega. V kovinski industriji je bilo 18.000 brezposelnih, v steklarski (brušeno steklo) pa 6000. Češkoslovaška industriji so se energično uprli vsaki inflacijski politiki, ker smatrajo, da je njena nujna posledica obožanje prebivalstva in celo znižanje števila nekaterih konsumentov. Zveza industrij stoji zato na stališču, da je treba nadaljevati akcijo za stabilizacijo valute, četudi bi bile potrebne večje žrtve. Zboljšanje gospodarskega položaja ni mogoče drugače, nego s štedenjem v privatnih in državnih podjetjih. V smislu je že opaziti napredek. V ostarvskih rudnikih se dobiva 50% premoga s stroji, čim bolj je znašala ta količina pred vojno samo 26%. Sladkorna industrija je opremljena z najmodernejšimi stroji in drugimi sredstvi za eksploatacijo. Način so se znižale cene nekaterih industrijskih izdelkov. Od januarja 1922, ki je zelo važen za evolucijo cen na Češkoslovaškem, so se znižale cene železa približno za 63%, cementa za 51%, brušenega stekla za 53%. Splošno so padle cene do konca marca 1924 za 42%, železniški tarifi in državni ter občinski izdatki, ki zadevajo industrijo, pa za 18%. Češkoslovaški industriji, pa zahtevo od vlade, da jih podpira pri akcijah, ki gre za zboljšanjem in izpopolnjevanje industrije. Treba je zlasti upoštevati stroje iz inozemstva, kar mora država vpoštevati pri carinskih odredbah. Tudi davek od premoga in koksa je treba odpraviti. Industriji so mnenja, da tudi znižanje uradniških plač ni umestno, ker zahtevajo interesi industrije dobro državno in občinsko administracijo. Pač pa bi država lahko nekoliko reducirala svoj uradniški aparat.

Glede problemov socialne politike ugotavljajo čsl. industriji, da ima država vse organizacije, ki delujejo na tem polju v drugih državah. Vlada pripravlja zakon o zavarovanju. Za slučaj bolezni, starosti in nesreč pri delu. Industriji so načeloma odobrili ta zakon, ki je zdaj z nekaterimi dopolnili in spremembami že sprejet, nasprotujejo pa kompliciranemu mehanizmu zavarovanja, ki bi zahteval velik del zavarovalnine. V interesu podjetnikov in delavcev je, da se porabi zavarovalnina res za to, za kar je namenjena, ne pa da jo večinoma požre administracija in birokratizem v urah za zavarovanje delavcev. Po novem zakonu za socialno zavarovanje odpade na industrije novo breme v znesku 74 milijonov Kč, na državni proračun pa pogresivna podpora v znesku 17 milijonov Kč tekem prvega leta (po sprejetju zakona), 94 mil. Kč, v desetih letih in največ 526 mil. Kč v 50 letih.

Slovaški industriji so pristaši kompromisne politike napram delavskim organizacijam. Delavskih plač lansko leto niso v nobenem podjetju znižali, razen če jih je prisilila k temu konkurenca. V nekaterih panogah industrije je položaj neizpremenjen. Vsa sporna vprašanja med podjetniki in delavci se rešujejo s kolektivnimi pogodbami. Samo delovodje in uradniki sklepajo individualne pogodbe. Lani je bila večja stavka samo v premogokopu v Handlovcu. Neugodne gospodarske razmere in neznatne dividende so bile krive, da slovaški industrijalci nekaterih panog niso mogli izplačati delavcem 10% čistega dobička, ki jim gre po zakonu. Slovaški delodajalci ne nasprotujejo projektnemu sistemu javnega zavarovanja. Vendar pa se boje, da ne bo mogoče plačevati delavcem visoke podpore, ker ima industrija že itak veliko davčnih in drugih bremen. Boje se tudi, da bo imelo socialno zavarovanje slabe posledice za uspešno konkurenco napram inozemskim izdelkom.

—g Novosadska blagovna borza 11. julija. Na produkti borzi notirajo: Pšenica stara 315-320, nova 295-305, oves 290, koruza 237.50-240, moka baze 475, št. 24

425, štev. 385, št. 7. 310, otrobi 190. Celokupni promet 57 in pol vag. Tendence v stari pšenici in koruzi dvorsta.

— Popust na železnica za posetnike praeške vzorčne velesjame. Jesenski svetovnoznani praški vzorčni velesjame se bo vršil v dneh od 21. do 23. septembra tj. Interesenti iz kraljevine SHS se opozarjajo, da je ministrstvo saobračaja v Beogradu z odlokom z dne 27. V. t. dovolilo vsem posetnikom velesjame 50% popust na vseh jugoslovenskih železnicah za vožnjo v Prago in nazaj. Ta popust velja za vse osebe in brze vlake izvenšji Simplon Orient Express. Istotako je dovoljen 50% popust na tovorni tarifi za razstavljalne vzorce. Ministrstvo železnice ČSR je kot preje tudi se, da dovolilo popust na čsl. progah, ter mi-

nistrstvo zunanjih zadev ČSR 75% popust pri pristojbinah na vizume, tako da bo posej za jugoslovenske trgovce, industrije obrtnike in poljedelce zvezan z minimalnimi izdatki. Z ozirom na gori navedene olajšave ter na najboljši glas, ki ga uživajo vzorčni velesjame v Pragi, v kolikor se tiče prvovrstnih nakupov virov, se splošno sodi da bo število posetnikov iz Kraljevine SHS ob priliki prihodnjega velesjame naravno in pomembno.

—g Dobava živil in drugih potrebščin. V pisarni stalne vojne bolnice v Ljubljani se skladi 22. julija t. l. direktna pogodba za dobavo živil in drugih potrebščin. Oglas je v pisarni trg. zbornice v Ljubljani na vpo. gled.

To in ono.

O Izrednih živalskih bitijih.

Pred kratkim je odpotovala v Južno Ameriko znanstvena ekspedicija, ki je prišla na povratku s seboj izredne živalske eksplanare, katere imajo sedaj v newyorškem naravnem parku. Med drugimi živalmi se nahajata izredno veliki kuščar, ki spušta na svoje sovražnike strupene pline, dalje ptica, ki rige kakor osel in najzanimi. večji je vsekakor ptica, ki napne na svojem hrbtu kožnat balone, za katere se skriva če mu preti nevarnost.

Ekspedicija je naletela še na druga živalska bitja, katerih ji pa ni uspelo vjeti. Tako so opazovali pod takozvanimi mukamukami drevesne ptice, ki se imenuje hoacin in je brez dvoma eno najedovitejših živalskih bitij. Ptica ima na petrutnicah prste, ki se jih poslužuje pri plezanju na drevesa. Dr. William Beebe, ki je vodil ekspedicijo in je prvi naletel na zagonetne ptice, je opazoval življenje in početje hoacinov. Mladici izgledajo po njegovem opisu kot izvaljeni dinasauri. Vsaka perut je opremljena z dvema, prstom podobnima izrastkoma z ostrimi zakrivljenimi kremplji. S pomočjo teh prstov pleza ptica, ki v ostalem nima perja, po drevnju. Perje dobe hoacinji šele v starosti. Ptice imajo tudi jako zopern duh, s katerim odganjajo sovražnike.

Dr. Beebe je našel v Južni Ameriki tudi črnega kuščarja, ki je dolg nad štiri čevlje, ima mehurjasto kožo, zgubanočo hrabo in močan koščen greben po celem hrbtu. Drugi čudni tvor narave je takozvani »booby« (smešni ptica). Ta ptica je najbolj miroljubna in pusti si oropati svoje gnezdo in bivališče. Druga posebnost tega ptica sta dve vrsti debelih peres, v katerih se nahajata kri, ki mu služi za hrano. Ima pa velike kremplje, ki bi zadostovali za še enkrat večjo ptico.

Misljonar Walter g. White je odkril čudnega metuljca, ki pri letu razvija celo gobdo. Interesantna je živa yapočka po imenu, ki je pol podgane pol race. Žival zagrabl vsakega za prste, ki pomoli roko v vodo.

Ekspedicija je dalje v bližini Chile na letelu na samotnem otočju na pingvine, ki so žalostno rigali. Vsekarer se nahajajo v naravi se vedno bitja, ki jih dosedaj človeško oko še ni videlo.

Luknja o hipotenuzi.

Svedski listi poročajo sledečo anekdotu. V zimski noči je nastal na posestvu po leg trdnjave Vaxholm požar in moštvo iz trdnjave je ohišlo na pomoč. Polkovnik je dal pred odhodom poveljniku gasilske čete točna navodila kje je najbližja pot da pride z ljudmi preko ledu jezera na pogorišče. Naslednjega dne je seržant poročal o svoji poti. »Ali, za vraga« se je razjezil polkovnik, »zakaj niste odšli po kate. tah in zakaj niste izbrali hipotenuze!« »Gospod polkovnik, v hipotenuzi je bila velika luknja«, je javil seržant. Led se je namreč na sredini otajal in tako je morala četa napraviti ovinek.

Zakaj trgovec ni imel uspeha?

(Prevedr F. S.)

- 1.) Bil je preozkošen.
- 2.) Ni imel prave inicijative.
- 3.) Njegov jezik je bil močnejši, kakor pa njegovi možgani.
- 4.) Ni znal brati v človeških naravah.
- 5.) Ni znal delati sistematično.
- 6.) Vedel je sicer mnogo, ni pa znal tega povedati.
- 7.) Ni vedel, kako se naj približa ljudem.
- 8.) Odklonil ni znal sprejeti z dobrom razpoloženjem.
- 9.) Svojemu stremljenju ni posvetil celega človeka.
- 10.) Ni znal vdihniti zaupanja in pričanja.
- 11.) Svoje konkurente je ugnal na poniževalen način; zato se je zagnusil pri občinstvu.
- 12.) Vedno je preveč govoril, ni znal osredotočiti svojega govora.
- 13.) Delal je v smislu gesla: »Poskusim to« namesto »Hočem«.
- 14.) Ni verjel, da bi mogel dobiti naročilo, ko je šel ponj.
- 15.) Ni imel dovolj dokazov, da bi za. vrnil ugovore.
- 16.) Bil je preobčuten.
- 17.) Utrudil je ljudi preje predno je prišel k stvari.
- 18.) Z okrožnicami in z dopisi je skušal nadomestiti vlogo osebnega posredovanja.
- 19.) Potreboval je premnogo časa, da bi se otresel prvega slabega vtisa.
- 20.) Ni bil v stanju, da bi videl interese človeka na drugem koncu trgovskega posla.
- 21.) Ni poznal presrčnosti, njegovo hladno obnašanje je bilo ljudem zoprno in jih je odganjalo.
- 22.) Vedno je mislil, da bi se mu dobro godilo, ako bi le mogel priti v kakšno drugo mesto.

23.) Pečal se je s »postranskimi posli«. Domneval si je, če ne more prodati enega blaga, da pa proda drugo.

24.) Opeharil je enega naročnika s slabim in staromodnim blagom ter se je s tem svojim dejanjem ponašal pred drugim.

25.) Ni veroval popolnoma stvarim, ki jih je prodajal in zbog tega seveda tudi ni mogel preprečiti drugih.

26.) Napravil je vtis berača namesto vtisa predstavnika čislanege, zanesljivega podjetja.

27.) Bil je preveč nepotrpečljiv. Ako ni mogel dobiti naročila od nekoliko malo ljudi, na katere se je najprej obrnil, je izgubil glavo in pogum mu je upadel.

28.) Ni vzbujal trgovine, njegovo srce ni bilo pri njej.

29.) S trgovino se je hotel pečati le tako dolgo, dokler se mu ne posreči najti kaj boljšega.

30.) Pretiraval je v hvali blaga, ki ga je prodajal, tako da ljudje niso prišli do prepričanja v zatrdljive prednosti blaga.

31.) Vrednosti svojega dela ni cenil dovolj visoko.

32.) Bil je vljuden, dokler je mislil, da dobi naročilo, ko pa do naročila ni prišlo, se je togotil ter rabil srove zbadljive izraze.

33.) Imel je navado, da je prilezel v pisarno naročnika na plažer, opravičujoč in se ponižajoč se način, kakor bi hotel reči: »Prosim, vzrite me vnu«, kar je seveda vzbudilo preziranje in nevoljo.

34.) Nikdar ni imel sposobnosti, da bi se ljudem prilagodil in da bi z njimi ravnal taktno, vedno se je zatekal k istim razlogom neglede na inteligenco, na vzgojo in na stan človeka, s katerim je imel posla.

35.) Svojega bodočega naročnika je sicer navdušil za blago, ni pa bil v stan ugotoviti vezi in skleniti kupčije, ali pa, ko je že bil kupca prepričal, je še neprestano nadalje hvalil blago, tako da je to postalo naročniku že zoprno.

— Najcenejše in najnovije obleke se dobe samo Selenburgova ulica št. 3 pri Gričar & Mejač.

— POSEBITI GOSTILNO »PRI NE-STLNU«, TRŽASKA CESTA!

— Slabost? Slabo spanje? Nervoznost? Nevelost do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne boli? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzaflud!

Dobro služijo za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštno 3 dvojnat ali 1 špičalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špičalnih steklenic 24 Din in 10% doplatka razpošilja lekarnar Eugen V. Feller, Stubica, Donja, Elzatr št. 238, Hrvatsko.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Poslano.

Z ozirom na to, da me nekatere osebe blatijo z raznimi očitki ter da sem protidržavni element in mojo čast omadežujejo, smatram vsakega takšnega obrekovalca za nesramnega lažnjivca.

Litija dne 11. julija 1924.

Ludvik Gajšek,
trg. poslovođa.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Opokarniški stroji
in kompletne opreme za opokarniške stroje, razstavljalnice in razstavljalnice
Kamionolomni stroji
Transportne in razstavljalne naprave
za kovine in metalne blage
Zavrti, škripci, vrtli za rudnike
(Förderhaspel)
in
odvirni žagova in kovinskega litija
vse vrste
opreme za steklarnice

LUDWIG HINTERSCHWEIGER & CO
MAXIMILIANSTRASSE 11
WIEN
LICHTENBERG-WEISS

št. 17.
Zastopnik za Slavjansko, Korosko in Jugoslavijo:
AUGUST LECHNER, GRAZ
Mühlgasse 40, I. Stock

Gospodarstvo.

Dr. Konrad Vodušek:

Dinar.

Ljubljana, 11. junija.

Pretekli teden je naš dinar nekoliko manj skakal. Curih je notiral danes 6.50 do 6.60. Naravno je, da se je vsled zadnjega njegovega skrivnostnega padanja veliko in mnogo razmotrivalo in ugibalo na oficijelnih in drugih mestih. Sode o zadnjem padcu dinarja pod prejšnjo stabilizirano pozicijo so zelo različne in deloma tudi zanimive. Vendar se lahko trdi, da je vprašanje o vzrokih dinarskega oslabeanja še vedno odprto, če tudi je pred kratkim beogradska »Politika« skušala dokazati, da je ta pad samo prolazan.

Se vedno se pojavljajo, pa tudi zavračajo trditve o politični in inozemski kontermini. Je pač zelo težko verjeti prvo in zanikati drugo. Precej pogumno pa je mnenje, da vsakratno stanje in padanje našega dinarja pač odgovarja domačemu jugoslovenskemu trgu in gospodarskemu položaju. Kajti naše mlado gospodarstvo se razvija smotreno in napreduje krepko. Najboljši dokaz za to veselo dejstvo so nam nedavno prinesla stvarna vsestranska poročila naših trgovskih zbornic, ki so gotovo v mnogem ozirom merodajna podlaga za kritično presojo vsakega nepristranskega sodnika. Sedanji časi imajo svoje težave. Toda priznati se nam mora, da se mi Jugoslavlani med seboj in sami sebe kritiziramo brezobzirno, povsem, mogoče še preveč odkritosrečno brez tistih dobrih ali koristnih ozirov, katere imajo druge države, drugi narodi glede lastne sklade ali lastnega praga, pred katerim morajo — kakor vsako — pometati marsikaj in marsikaj.

Eno je gotovo in se nam tudi vespovsod priznava, da ne hodimo raketno pot gospodarskega propadanja. Pa tudi nič manj važno dejstvo lahko poudarimo mimogrede, da je pri nas hvalabogu dosti prave in zdrave inicijative, ki se kaže zlasti v gospodarsko pravih predlogih in sistematičnem zboljšanju na tem ali onem polju. Nič za to, če se vsak predlog in vsaka še tako dobra misel, zlasti v sedanjih političnih razmerah, ne da čez noč spravi — recimo — pod streho. Vsekarer je zanimivo in tolažljivo, da parlamentarna nekam trdovratna kriza — Nemec bi rekel »Dauerkrise« — ni mogla in ne more potisniti gospodarskega našega kazala nazaj ali navzdol. Saj bi sicer ta izredna situacija že davno morala pokazati svojo depresijsko moč. Slednjič pa je ta dolgotrajna parlamentarna prikazen tudi že za zatonu in se že kažejo konture njenega razpleta brez hujših stesilajev, pač pa mogoče z dolgo zaželenim razčiščenjem meglene atmosfere in z zbrujenjem marsikake prvotne in na videz nevarnih in mogoče že preveč nabrušenih ostrin.

Vse te izvenrednosti je naš dinar prenesel z nekam heroično močjo. Pa saj kardinalni momenti njegovega blagostanja ne prej ne slej in tudi dandanes niso slabi. Pridelki letošnjega leta v naši agrarni državi, in naj tudi ne došeje vseh upov, ne bodo povzročili pomanjkanja ali potrebe kakega anormalnega umoga. Še izvoz raste vključno vsem še mnogobrojnim zaprekam, kakor jih dandanes še vedno predstavlja par excellence že toliko napadana in razmotrivana in bujno preobložena in zastavljena postaja Rakek. Kvantiteta naših novčanic je v času od oktobra 1923 do junija 1924 padla od 6 na 5.512 milijard Din itd.

Naša valuta pa mora imeti kake skrivne ali skrite bolezni. In teh ni prav lahko odkriti in odpraviti, ker so marsikaj nevidne in nedosegljive.

Gotovo spadajo v to kategorijo valutnih naših defektov napol zane, pa gotovo in razne reklje bi izurbanne mahinacije v gotovih mestih, krogih in obratih valutne politike, na katerih pa Slovenija ni udeležena in skriva. — Nočemo se na ta način hvaliti, odveč pa mogoče ni ta skromna opazka. Da se take skrite apatritične mahinacije tehničnega značaja ne dajo izbiti povsod v naši državi, ki ima še vedno nekako dve meri in dva ali tri merila, je ravno tako resnično kakor po drugi strani poklicani faktorji ne skrbje vedno za vsakokratni pravčasni protipritisk, za primerno izdatno intervencijo ali interese. Pri tem se gotovega brezobzirnega forsiranja v nakupovanju deviz od gotovih strani niti nismo dotaknili. Izvozna je pred durmi in upajmo, da se izvrši ekornsko pravilno. S tem se našemu dinarju pripravi pot mirne in gotove povrnitve na prejšnjo in nadaljno stabilizacijo. Te si naši gospodarski krogi po zadnjih valutnih perkusijah zopet nazaj žele. In to pač z vso pravico. Kajti našemu dinarju je dandanes pot določena in zagotovljena na vzgor in nič in nikdar več — to upajmo — navdaj!

Naše zahteve glede taksnega zakona.

Pokazali smo že svoječasno, kake zle posledice in učinke bo imela — oziroma jih že ima! — raztegnitev predpisov o »kafani« in »mehani« in Slovenijo v gospodarskem ter v obrtnopravnem oziru in kak pravecati podgani rep — sit venia verbo — spornih juričnih vprašanj je nastal. Lahko rečemo z mirno vestjo, da se nam pokaže povsod pravi circulus vitiosus, na katerokoli stran zadevo obrnemo. To je pač dokaz za okolnost, da ne gre razgovoriti srbskih zakonov brez temeljite poprave in preudarne prilagoditve na naše razmere.

Brez dvoma torej ne more ostati pri teh novih predpisih, v kolikor prihaja materija sama, to so obrtnopravna določila v bistvu v poštev. Remedura mora priti. Stvar kriči naravnost samo ob sebi po njej.

Postulat tako prizadeti obrtnikov samih kakor občinstva sploh, a tudi naših oblasti mora biti ta, da naj se zopet restituirajo glede gostilniškega in krčmarskega obrta vsi z novim taksnim zakonom razveljavljeni dosedanj obrtni predpisi z edino spremembo, da podeljui gostilniške in krčmarske koncepcije II. instanca. To pa, ker je I. instanca kolikor toliko izpostavljena vplivu kakor pritisku političnih strank, kar se o drugi instanci pač ne more trditi.

Kaj drugega je pa glede »taks«. Če že ne morejo biti brez taks, če že hočejo imeti na vsak način take ogromne dohodke iz gostilniških in krčmarskih obrtov, naj ostanejo v veljavi magari tudi takse, toda v omiljeni obliki. V zneskih, katere morejo naši obrtniki zmagati. A plačevanje taks in meritorni materijalni obrtni predpisi naj se popolnoma ločijo ter poslovanje glede prvih izročiti v Sloveniji v to pristojni finančni oblasti, ne pa političnim oblastvom. Tem naj se pa puste njih dosedanj posli.

Pozivamo naše obrtne korporacije, pozivamo društvo za gojitev treznosti

Za odgovore uprave naj se priloži 1 dinar. Plačuje se vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše po Din 5.—

Razno

Sprejemam perilo za pranje in likanje. Ponudbe pod »Perilo/4574« na upravo »Slov. Nar.«.

Gostilničarjem in restavratorem se priporoča za nakup papirnih servietov trdka M. Tičar, Ljubljana. 3592

Paprika

prva sladka madžarska kg 65 Din, polsladka kg 55 Din, v paketih po 5 kg in več. — Laza Konstantinovič, Subotica, Senoe ulica 32. 4170

V električno brušenje se sprejemajo rabljene britvice (Gillette, Mem itd.) — v drogeriji »Adrija«, Ljubljana, Selenburgova ulica 5. 4492

Več družabnikov v d. z. o. z. s kapitalom od 25.000 Din dalje, kateri se bo brestoval od 25 do 30 % — sprejemam k dovršenemu večjemu mizarstvu podjetju. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4565

Zasebno učilišče za strojepisje. Učna ura 6 Din. — G. Petač, Ljubljana, Rimska cesta št. 17, I. nadstropje. 4584

Jermena za cepe, gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržške bičevnike, motvoz (špa), šmis, čevljarstvo prejo, čopice za beljenje in pleskanje ter razne krtače — kupite najceneje v veletrgovini Osvad Dobic, Ljubljana, Sv. Jakob trg 9. 3542

Najlepše slike na porcelanu, izvanredne trpežnosti, izdelane v originalni izpeljavi — znani umetniški zavod **Anton Hoffmann,** Karlovi vari (Karlsbad). Ustanovljeno leta 1880. — Naročila direktno ali s posredovanjem informacijskega biroja »Marstanc«, Maribor. 3598

Vila, končna postaja tramvaja Graz, 5 sob, kopalna soba, stranski prostori, velik vrt z mnogimi sadnimi sadijem, zelo lepa lega in z razgl. na Graz se prodaja. Vsebitev takoj. — Dopise na: »Realität«-tenbüro, Purkarthofer, Graz, Rechbauerstrasse Nr. 17. 4560

Lepa vila v najboljšem stanju, z vrtom, v lepem mirnem kraju v Mariboru — se radi preseljuje v Avstrijo takoj prodaja. Cena 350 tisoč dinarjev. — Vila obstoji iz dveh stanovanj, v priležju in prvem nadstropju s parketi, električno napravo, s tremi večjimi in enim malim balkonom. Stanovanje v I. nadstropju s petimi sobami, sobo za služkinjo, kopalnico in drugimi pritliklinami za kupca v teku enega meseca na razpolago. — Ponudbe pod »Lepa vila Maribor 350 4527« na upravo »Slov. Naroda«.

Trboveljski premog in drva dobavlja **DRUŽBA ILIRIJA** Ljubljana Kralja Petra trg št. 8. Plačilo tudi na obroke. Telefon 220. 372

Okazijska razprodaja.

V ponedeljek 14. julija in 21. julija se bo prodajalo 200 damskih in deških slamičkov. Cena od 40 do 150 Din. — Minka Horvat, modistka, Stari trg 21. 4550

POZOR! POZOR! **Plačam najbolje po visokih cenah** stare obleke, čevlje, pohištvo itd. — Dopisnica zadošča, da pridem na dom! — M. Golob, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 4486

Dvokolesa, mali motorji, otroški vozički, pnevmatika — po znatno znižanih cenah. — Ceniki franco: prodaja na obroke »Tribuna« F. B. 4, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 4140

Vsakovrstna ročna dela vzamem v komisijko razprodajo v moji filijali na Bledu. — Naročila je poslati na »Atelje ročnih del« — Nika Zipser, Kranj. Telefon št. 31. 3774

Znižane cene za otroške vozičke! Novi modeli. Poslužuje se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles »TRIBUNA« F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika; sprejemajo se v polno popravilo za emajliranje s ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni drugi stroji. — Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franco. 3247

Izdelujem sadne mline, prvovrstne, z lahkim pogonom, granitnimi valjci ter pocinjenim okovjem, po ugodni ceni. — Interesenti naj se obrnejo na Rudolf Ravnikarja, ključavnika v Radečah pri Zidanem mostu. 31/T

Pozor! Od danes naprej se toči prvovrstno **dalmatinsko vino** po 10 Din. Kdor se hoče prepričati, naj pride v gostilno na Bregu št. 2. Priporoča se za obilen obisk. 4563

Sedno trgovanje, mešana trgovina napredaj, enonadstropna hiša z večjim stanovanjem, posestvo, gospodarsko poslonje, zemljišče v ravlini ob d. žvnj cesti. Trgovina leži v sredini sadnih krajev in lesne produkcije na Sp. Štajerskem. Proda se zavoljo smrti soproge. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4581

PREMOG lep, črn, s 4500 kalorijami, prodaja iz svojega rudnika **Slovenska premogokopna družba** z o. z. v Ljubljani. Wolfova ulica 1/1 — po Din 300 postaja Ormož, Din 350 postaja Ljubljana in Din 400 v Ljubljani na dom dostavljeno za 1000 kg.

Gamaufovo imejno gojilo za cvetenje je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo barvo. Cena zavojčka Din 3.— Razpustila družbo **„Vrtarska šola“ v Kranju.** Stalna zloga: Herzmansky, Kotsika, Urbanic in druge. rija „Adria“.

Službe

Dva pleskarska vajenca sprejme — Bokal & drug, pleskar, sobo in črko-slikar, Zgornja Šiška, Ljubljana, Celovška cesta 65. 4566

Tražim boljše devojko za sve. Plača 200 Din. — Olga Ivanković, posjednica, Šišak, Druškovičeva 223. 4568

Prodajalka, pridna in poštna, išče mesta na deželi. — Dopise je poslati pod »Vestna/4528« na upravo »Slov. Naroda«.

Krojaškega vajenca sprejme proti plačilu — K. Valenčič, Ljubljana, Križevrška ulica št. 11. 4559

Potnika, le izučena galanterista, ki je v Sloveniji dobro vpeljan — sprejme takoj trdka H. Kenda, Ljubljana. — Ozira se le na osebne ponudbe. 4572

Izkušen mehanik išče službe kot sofer ali strojnik k bencin-motorju. Grem event. tudi za hišnika. — Ponudbe pod »Zanesljiv/4539« na upr. »Slov. Naroda«.

Kontoristinja z večletno prakso, izurjena v vsch pisarniških poslih, tudi v knjigovodstvu — išče primerne mesto. — Cenj. ponudbe pod »Starejša moč/4573« na upravo »Slov. Nar.«.

G. Flux, Ljubljana, Gosposka ulica 4/I. — Posredovalnica boljših služb — išče in priporoča osebe vsake vrste za tu in izven. — Ozira se samo na dobra izpričevala ali pridne začetnice. — Za zunanja naročila priložite znamske. 4547

Knjigovodja-bilancist s trgovsko, eksportno, bančno in tovarniško prakso, z znanjem italijanske, francoske in nemščine, želi premeniti mesto. — Dopise je nasloviti pod »Temeljnost/4523« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Sprejmejo se takoj dva natakara — donašalca in dva spretni natakari — donašalki. — Nadalje se sprejme vajence za gostilničarsko obrt. Osebnost predstavi se vsak dan od 10. do 13. ure v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 4509

Sprejme se trgovski pomočnik, starejša moč mešane stroke, koji bi bil smožen popolnoma samostojno voditi manufakturni oddelek. — Reflektira se samo na prvovrstne manufakturstre z daljšimi spričevali — valed tega plača dobra. — Ponudbe pod Dober aranžer/4489 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Putnika traži zagrebačka veletrgovina svakovrstnih rubasa. Reflektant mora biti stručnjak, mora dobro poznati slovenske krajeve, uvjetuje se hrvatski i slovenski jezik i dokaz, da je reflektant u struci već kao putnik radio. — Ponudbe sa fotografijom na upravo »Slov. Nar.« pod »Putnik/4421«.

Unokožen ali reduciran orožnik, ki bi bil sposoben nastopiti mesto oskrbnika na posestvu pri Ljubljani — se sprejme Pogoji: oženjen brez otrok, a žena bi morala voditi kuhinjo za posle Oskrba v hiši. — Ponudbe z zahtevno plače na: M. Dolničar, restavrat na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 4508

Prodaj

Pohištvo prodam radi selitve. — Za Bežigradom, arzenalska baraka št. 12. 4551

Moško kolo »Styria«, novo, se prodaja. Psunder, pivovarna »Union«. 4545

Osební avto, štirisedežen, v najboljšem stanju, se ceno prodaja. — Jos. Puh, Gradaška ulica 22. 4395

«Wanderer»-avto, moderno opremljen — se prodaja. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4405

Motorno kolo, skoro popolnoma novo, 2 1/2 HP — prodam po zelo ugodni ceni. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4562

Motorno kolo »Douglase«, 2 1/2 HP skoraj tovarniško novo, se radi odstopovanja prodaja. — Le ustmena pojasnila da trdka H. Kenda, Ljubljana. 4404

Stroj za izdelavo dvorezne cementne strešne opeke sistem dr. Gaspary, popolnoma nov, komplet s 750 komadi jeklenih modelov — se ceno prodaja. — Ponudbe pod »Strešna opeka/4285« na upravo »Slov. Naroda«.

Soalna oprava, nova, moderna, iz trdega lesa — ugodno napredaj pri mizarju Velkavrh, Krakovska ulica št. 7. — Naročila in popravila se sprejemajo. 4543

Prodaja se bencin-motor od 10 HP, 4 štekli za vodno kolo, 12 polobročev za strojarski »Leiterfassa«. — Poizve se: Jakil, Poljanska 13. 4570

Priložnostni nakup. Radi opustitve predmeta se prodajo pod lastno ceno popolnoma nove blagajne št. 1, 2 in 3 ter ena za vzidavo. — The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10. 4578

Lepa prilika se nudi lastnikom navadnih dvokoles, da si po ugodni ceni nabavijo dobre nove pomožne motorje »Gehrot«, ki jih prodamo pod lastno ceno. — The Rex Co., Ljubljana, Gradišče 10. 4579

Kupim

Pisalni stroj, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe pod »Boljša znamka/4490« na upravo »Slov. Naroda«.

Maline kupuje vsako množino — Srečko Potnik in drug, Ljubljana, Metelkova ulica 13. 4359

«Ford»-avto, rabljen, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe z natlačeno ceno pod »20700 4506« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Pozor! Pozor! Plačujem po visokih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopisnica zadostuje. Pridem tudi na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakob trg 29. 4575

Kože — zajčje, izbečve in od druge divjačine — kupuje za inozemstvo v vsaki množini D. Zdravich, trgovina usnja, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 9. 3562

Stanovanja

Več sob s hrano za gospode za dobo 14 dni, mesec ali več se prav ugodno odda v okolici Graza. — Pri hiši je lep velik vrt ter razgl. po vsem mestu in okolici. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4505

Opremljena soba se odda takoj za 1 ali 2 meseca. — Jurčičev trg št. 2, I. nadst. 4553

Prazno sobo išče učiteljica s 1 ali 15. avgustom. — Ponudbe pod »Prazna soba/4546« na upravo »Slov. Nar.«.

Zračno sobo išče soliden gospod. — Ponudbe z navedbo cene na: »Jakore, družba z o. z., Ledina, Ljubljana. 4556

Naslovi dijaških stanovanj se dobe pri — g. Likar, Ljubljana, Poljanska cesta 87 (Vila Bergman). 4564

Prazno sobo s posebnim vvhodom v bližini Sv. Jakoba, najraje je od hišnega lastnika — iščem. — Ponudbe na: Minka Horvat, modistka, Stari trg 21. 4549

Meblovano sobo iščem. Stanarino kompenziram event. v daljšem francoskih in klavirskih ur. — Ponudbe pod Meblvana soba/4538 na upravo »Slovenskega Naroda«. 4538

Stanovanje, obstoječe iz treh sob in pritliklin, v novi nedovršeni hiši — se odda. — Istotam tudi prostori, pripravljeni za vinski klet. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4558

Sokali

Gostilno v Ljubljani ali bližnji okolici vzamem v najem. — Ponudbe pod »Gostilna/4241« na upravo »Slov. Naroda«.

Dopisovanje

Ženitev! Mnogi bogati inozemci, mnogi bogati nemški gospodje se žele poročiti. Damam, tudi brez premoženja daje diskretno nemško pojasnilo Stabrey, Berlin 113, Stolpischestr. 48. 4155

Znanja želi srednjeveleki posestnik, drž. nastavljenec, brez otrok z gospodnično ali vdovo, dobro gospodinjico 35 do 45 let staro s primernim premoženjem. — Prosi se polni naslov in po možnosti tudi sliko. Tajnost zajamčena. — Ponudbe pod »Pridnost 4503« na upravo »Slov. Naroda«.

Obvestilo.

Krojaška delavnica J. Kvasa se preseli koncem julija v 4555 **FLORJANSKO ULICO št. 3** nasproti St. Jakobske Sole ter se priporoča za nadaljno naklonjenost,

Zahvala.

Za mnogobrojno izraženo sožalje ob smrti našega nepozabnega soproga in očeta, oziroma sina, brata, bratrance, svaka, strica itd., gospoda

Aleša Zalaznika posestnika in restavraterja pri »Sestli«

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvalujemo vsem tistim, ki so dragega pokojnika spremlili na zadnjem potu; članom gostilničarske zadruge, deputaciji lovskega društva in kinologije, deputaciji »Ortune«, prostovoljnemu gas. društvu, društvu strok. organiz. natakarijev itd. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev, »St. Jakobskemu pevskemu zboru«, gg. zdravnikom primariju dr. Stojcu in dr. Kraju za njihov požrtvovalni trud za časa boleznj in č. sestram strežnicam za njih človekoljubno strežbo ter častiti duhovščini za spremstvo na zadnjem potu. Se enkrat vsem najiskrenejša zahvala! LJUBLJANA, 12. julija 1924.

Zaljubljeni ostali.

Motorno kolo

znamke »Wanderer« 3 1/2 HP, jako dobro ohranjen, se prodaja radi selitve. Ogleda se pri JUGO-AUTO. Ljubljana, Dunajska cesta.

Lisice kože in drugo kožuševino barva v neprekosljivi dovršenosti

tovarna Jos. Reich Poljanski nasip 4.

Noteze

vseh velikosti in različne vezave po najnižji ceni na drobno in debelo priporoča **Narodna knjigarna** Ljubljana — Prešernova ulica št. 7

MINISTARSTVO PROSVJETE, Odjeljenje za Bosnu i Hercegovinu. Br. 9245/1924. I.

Natječaj.

Početak naredne školske godine 1924/25. popuniće se više nastavničkih mjesta sviju struka u srednjim školama u Bosni i Hercegovini. Kompetenti valja da svoje molbenice instruisane po čl. 12 Zakona o Cinovnicima pošalju što prije Ministarstvu Prosvjete, Odjeljenje za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu.

Sarajevo, dne 8. jula 1924. 4561

Zahvala.

Vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znanecm ki so nas tolažili v bridkih urah težke izgube našega nepozabnega soproga, sk-bnega očeta, dragega brata strica in svaka, gospoda

Karla Bürgerja

kakor tudi za mnogobrojne krasne vence in šopke, enako za številno in čaščeje spremstvo na zadnji poti blagopokojnika izrekamo najiskrenejšo zahvalo. Bog povrni vsem stoterokrat! Sv. maše zadušnice se bodo brale v torek, 15. julija ob pol 8. zjutraj v francijanski cerkvi. V LJUBLJANI, dne 11. julija 1924.

Zaljubljeni rodbina.

Avgust Klemenčič

zubar — dentiste

PRIVOZ 3

ne ordinira od 13. do 27. julija t. l.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi našega ljubljeneega soproga in očeta, gospoda

Ivana Jenka

postajenačelnika v p., tajnika Okrajne posojilnice v Litiji in posestnika

izrekamo iskreno zahvalo vsem za presrčne dokaze srčnega sočutja in mnogobrojne izraze sožalja.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja, Sokolu Litija-Šmartno in gasilnemu društvu Litija za častno spremstvo, pevskemu društvu »Lipa« za ganljive žalostinke ter končno vsem, ki so v tako obilnem številu počastili pokojnika na njegovi poslednji poti.

V LITJI, dne 11. julija 1924.

4571

Zaljubljeni ostali.

G.F. Jurasek
Ljubljana
Wolfova ul. 12

Uglašujem ter popraviljam
glasovirje in harmonije, specijelno
strokovno in ceno!

Trgovska hiša

v najprometnejšem kraju na
Gorenjskem vsled preselitve napro-
daj na Jesenicah. Lokalni primerni
tudi za gostilno. Vodovod, elek-
trična razsvetljava, gospodarsko
poslopje in lep vrt je zrasel. —
Cena ugodna. — Podrobna po-
jasnila upr. Slov. Naroda. 4540

Vešče zastopnike

s stalnim sedežem v Grazu, pri pekih dokazljivo dobro vpeljane in priljubljene,
ite zastopstvo dobave zmožnega mlina za Stajersko, eventualno za Korosko.
Ponudbe pod „Prima Referenzen 1707“ na anončno ekspedicijsko Ra-
steiger, Graz I., Avstrija. 4542

KODAK LTD.
NEDOSEGLJIV
Generalno zastopstvo in skladišče za SHS
Iso Weiss, Zagreb, Palmotičeva ul. 66.

Ilirska posojilnica
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 3, I. nadstr.
sprejema hranilne vloge po 8 %
Večje in stalne vloge do 12 %.

BRACA PEC
DALJ (SLAVONIJA)
Tvornica la zimске salame
povsem
zrela
skladista

Kupim hišo
ali enodružinsko vilo
v mestu ozir. neposredni bližini mesta do zneska 300.000 di-
narjev, katere izplačam takoj v gotovini. Predpogoj, da
se lahko takoj vselim v eno stanovanje. Ponudbe le di-
rektno od prodajalcev pod „Zanesljiv kupec 4392“ na upr.
Slov. Naroda.

Dekliški zavod „Vesna“
z moderno urejenim internatom, gospodinjstvo in obrtno šolo, nudi
dekletom od 15 let naprej dobro odgojo in primerno izobrazbo. —
Sprejemajo se tudi gojenke, ki obiskujejo druga mariborska učilišča.
Prospekti pri vodstvu na razpolago. 4541

Vi želite more!
More Vam je potrebno!
Zainteresirajte se za ugodno i jevtino boravišče, a to je
SELCE na gornjem Jadranu, Hotel Pension „ROKAN“,
koji Vam daje brezplačne upute.
Direkcija.

Dober dan!
Ali že veste najnovejšo?
Tvrška 3934
A. Šinkovec nasl.
je ravnokar dobila novo
posiljatev potrebščin za
dame in gospode po iz-
redno nizkih cenah.

Najnovejši pat. izum. Izvrsna novost.
B. O. B. tvornica beton. blagajn
— d. d. Vukovar —
Brzjavke: Bob, Vukovar — Tel. int. 56
Proizvodnja in odprava vsakovrstnih
blagajn iz jeklobetona
omar za dokumente
tresornih vrat itd. itd.
v najlepši in najsolidnejši izdelavi.
Celo zastopstvo in samoprodaja za
celo Jugoslavijo: **Armin Goldstein**,
agencija in komisijska trgovina Vu-
kovar.
Zastopstvo in depot: **Matador**, Zagreb
lica št. 5. 29 T
Brezpogojna sigurnost proti ognju. Največja sigurnost proti vlomom.

„FLORA“

tvornica umetnega
cvetja

Virovitica.

Specijalni proizvodi
vencev za grabove,
mirte in kmečke na-
kite. 4537

Kosta Vukasinovič, Ljubljana-Maribor

samoprodaja trvdč „PETOVIA“, F.L. POPPER in TIP-TOP. Dobila je novo
partijo modernih in prvovrstnih moških, ženskih in dečjih čevljev.
Postrežba točna! 3557 Solidne cene!

Obnovite naročnino!

Edino prave „Gaiser“ čevlje
in lvske čevlje dobite le v
novo urejeni trgovini in delavnici

J. Brajer

Ljubljana 3396
Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo vseh vrst
čevljev po meri in vse vrste tržnih
čevljev. — Trgovci popusti!
Cene solidne! Postrežba točna!

Hrastove

in smrekove hlode
v dolžinah nad 3 metre in debe-
linah nad 30 cm

kupimo vsako množino
najraje na progi Zidani most—
Brežice. Ponudbe z navedbo cene,
množine in kraja, kjer se hlodi
ahko ogledajo, na:
And. Jakil, Krmelj (Dolenjsko)

Franc Cerar

družba z o. z., tovarna v Stobu,
pošta Domžale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4

Lep črn premog

s 4000 do 5000 kalorij franko
Ormož, tona po 300 Din.
prodaja Slovenska pre-
mogokopna družba z o. z.
v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Lisičje kože

sprejema v črno, alaska, križasto,
skunks barvanje in strojenje —
PRVA JUGOSLOVENSKA BAR-
VARJKA, KRZNARSTVO IN STRO-
JARSTVO Z ELEKTRICNIM
OBRATOM. Delo se sprejema:
LJUBLJANA, KRIZEVNIŠKA 7.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanaka cesta št. 3.
krovec, stavbi, gajsteriški in okrasni
klepar. Instalacije vedovodov.
Naprava strelovodov. Kopališče in klesetne naprave
Izdelovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafie)
za konzerve.

Močno
lepo in poceni
sukno

in kamgam, hlačvino, cefir, tiska-
nine (druk), platno, volneno blago
in vso manufakturno robo kupite
edino v veletrgovini R. Sternacki,
Celje. Kdor ne verjame, naj se sam
prepriča. Zaloga velika.
Trgovci engros cene. Cenik zastoji.

Gradbeno podjetje

Arhitekt
V. Krainer & Ko.,
Jesenice.

Stavbna vodstva:
LJUBLJANA DOMZALE
ZAGREB
Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune
načrte, cenitve, posebni od-
delek za arhitekturo 7721

Centralna Banka za trgovinu, obrt i industriju d. d.

Jelačičev trg 4. ZAGREB (vlastita palača)

Dionička glavica Din 80.000.000—

Brzjavici: CENTROBANKA 2694

TELEFON: Devizni odio: 3-07, 10-78, 13-33,
nočna služba: 7-78. — MENJALNICA: 5-56, ku-
čna centrala: 2-85, 7-13, 7-96, 11-94 i 12-23. PO-
DRUŽNICA: Brod n/S., Djakovo, Ivanec, Karlovac,
Klanjec, Krapina, Koprivnica, Maribor, Novi Sad,
Požega, Ruma, Varaždin i Vel. Trgovište. — AFL-
LIRANI ZAVODI u svim većim trgovačkim sredi-
štima Jugoslavije. — IZRAVNE VEZE sa prvo-
razrednim bankama u cijeloj Europi i Americi.

Fotografi!

Najcenejši izvir za trgovanje je
Foto industrija Novi Vrbas (Bačka)
Cenik s približno 400 slikami brezplačno in poštino prosto.

Auto-interesenti!

Poselite našo izložbo v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, v kateri se nahajajo vedno
razloženi napredaj novi in stari avtomobili prve vrste. Ravno tako se tam prodajajo
motorna droleklesa, radio-aparati, pisalni stroji itd. Poučevanje v vožnji
teoretično in praktično. Razvoženi, toda samo brezhibno ohranjeni vozovi se sprejmejo v
komisijsalno prodajo. 3399

Strogo skrbna, zelo solidna postrežba.
A. Steinschegg — R. Polikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

šikadont

zobna pasta, ustna voda,
zobni prašek.

Dobi se povsod. — Glavna zaloga
drog. **A. KANC**, Ljubljana.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
Ivan Bricej, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna. cene
zmerne. 2530

Kopalne obleke in hlače

o veliki izbiri.
Modna trgovina
H. KENDA, Ljubljana

Medjimurski konji.

Polutežki in polnotežki konji
kakor: **kobile** za vprego in
odgoj, za poljedelstvo in to-
varne imam vedno na razpo-
lago in dobavljam po naj-
ugodnejših pogojih in ku-
lantnih dnevni cenah. —
Cenj. ponudbe na:

Julio Hoffmann,
trgovina s konji v Čakovcu
Medjimurje (SHS)
Brzjavni naslov:
Julio Hoffmann, Čakovec
Telefon št. 31. 4258

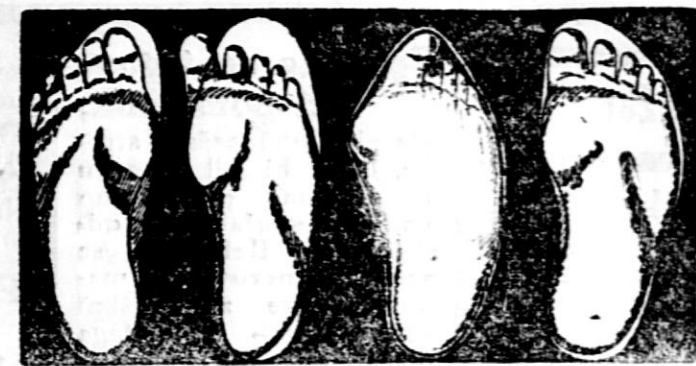
Avtomobi- listi pozor!

Bencin v sodih in
cisternah kakor tudi
prvovrstna ameriška
avto olja v sodih
in kantah se zopet re-
dno dobi,

najceneje pri
A. LAMPRET,
Ljubljana, Krekov trg
št. 10. Telefon 247.
4515

Franc Szantner

Ljubljana, Selenburška ulica 1.

Trgovina vseh vrst čevljev za gospode, dame in otroke.
Specijalist za ortopedična
in anatomska obuvla.

Šentjanški premog

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah in za promptno
dobavo 3554

Prodajni urad šentjanškega premogovnika
AND. JAKIL, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.

ZLATA JAMA!

DALMATINSKA KLET

v večjem mestu Slovenije proda se radi bolezn.
Zelo dobičkonosno podjetje, klati mesečno se
iztoči 120. 150 hl vina! Potreben kapital okrog
250.000 Din. Pojasnila daje: Oglasni in reklamni
zavod Fr. Voršič nasl., Maribor, Slomškov trg 16

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za rodbinske in obrtno rabo so edino

JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**
in Adler
Ljubljana
ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Trgovci, pozor!
Pletarske izdelke
Trgovci, pozor!

dajemo v komisijo proti garanciji po vseh krajih Slo-
venije. — Ponudbe pod „ZASLUŽEK“ na Publicitas d. d.
oglasni zavod, Ljubljana, Kolodvorska ul. 34, II. nadstr.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik
Lingarjeva u. — Ljubljana — Stritarjeva u.

prodaja

vsled preida letne sezije svojo ostalo
zalogo po jako znatno znižani ceni. 4495

ZA NEWYORK

s brodovima Američke Vlade. Kabine treće klase su
čiste i pravilne. Velika paluba za setaju. Prostorije
za zabavu. Učivost i predusretljivost oficira i mom-
čadije od velike su koristi za one, koji prvi put idu za
Ameriku. Kujna je bogata snabdjevna i bez pore-
djenja. Za Boston i Philadelphia šalemo putnike o našem
trošku od New Yorka. Tražite besplatno kataloge i red
plovidbe od

UNITED STATES LINES

(JUNAJTED STATES LAJNS)
Beograd, Palata Beogradske Zadrge; Zagreb, Mihanovičeva
ulica br. 2, preko od beledvora; Ljubljana, Dunajska cesta
br. 29; Sarajevo, Aleksandrova ulica br. 32

ČEŠKA INDUSTRIJALNA IN GOSPODARSKA BANKA.

Telefon številka 104

podružnica v Ljubljani, Marijin trg št. 5.

Brzjavni nasl.: Indusbanka

Delniška glavica in rezerve cca
Kč 290.000.000—

Centrala v Pragi, na Příkopě 35.
67 podružnic v vseh večjih krajih Čehoslovačke republike.

Hranilne vloge na knjižice in te-
koči računi Kč 2.170.000.000—

Sprejema vloge na knjižice in račune ter provaja vse bančne in borske transakcije kar najkulantneje.